

vestnik

Letnik XXV.

Celovec, petek, 27. februar 1970

Štev. 8 (1442)

Nauk nedeljskih deželnozborskih volitev

Nepričakovano veličastni uspeh koroške socialistične stranke pri nedeljskih volitvah ni bil presenečenje le za politične kroge v deželi, marveč tudi za zvezne politične centrale. To je v očigled državnozborskih volitev prihodnjo nedeljo povsem razumljivo. Zato se tudi vsi komentariji političnih funkcionarjev in tiska bavijo z vprašanjem, v koliko so koroške deželnozborske volitve značilne in usmerjalne za politično odločitev glede bodoče sestave zveznega parlamenta in bodoče zvezne vlade.

Nam tukaj ne gre toliko za to vprašanje; nas zanima izid deželnozborskih volitev predvsem iz splošno družbenega in deželnega vidika po eni in iz narodnostno političnega vidika po drugi strani.

Iz splošno družbenega pogleda v deželi rezultati deželnozborskih volitev potrjujejo, da se je socialistična politika pomirjevanja in sporazumevanja med obema deželnima narodoma in politika dobrega sosedsstva preko meja obnesla in našla podporo pretežne večine koroškega prebivalstva.

Zastarele nacionalistične parole ne vlečejo več, predvsem pa ne zadostujejo kot nadomestilo za potrebno, novo, moderno in sodobno gledanje na narodnostno vprašanje v smislu mirnega in enakopravnega sožitja brez diskriminacije in hujkanja. To je morala vzeti na znanje predvsem svobodnjaška stranka, ki je mislila, da bo tudi to pot lahko mešetarila z narodnostnim hujkanjem in izigravanjem naroda proti narodu. Ta njen račun se prav tako ni uresničil, kakor se ni uresničil račun ljudske stranke z vetrinjskim gradom. Tu ji niso koristili ne „učinkoviti“ ukrepi, da Mohorjeva družba ni mogla na dražbi kupiti grada, ne nakup grada sam, niti ne poznejša podpisna akcija, ki je imela konec konca izrazito nacionalistično in šovinistično osnovo in tendenco.

Koroško prebivalstvo se je v pretežni meri odreklo taki nesodobni politiki v današnjem času iskrenih teženj po duhovnem zblizanju in gospodarskem sodelovanju med narodi.

Zato je deželni glavar Sima po izidu volitev tudi popolnoma pravilno z vso odločnostjo zavrnil zlonamerno poimenovanje tistih Slovencev, ki že 15 let izpričujejo svojo socialistično zavest z dosledno podporo Socialistične stranke Avstrije in njene politike pomirjevanja in dobrososedskih odnosov, s „litokomunisti“ v smislu nelojalnosti in iredente kot diskriminacijo. Koroški Slovenci to odločno izjavo deželnega glavarja z zadovoljstvom pozdravljamo, ker smo po mednarodnem sklepu glede mejnega vprašanja svojo zvestobo državi dokazali s svojim doprinosom pri obnovi porušene domovine in z izpolnjevanjem svoje naravne naloge kot manjšina, da smo bili aktivni posredovalci za plodno kulturno in gospodarsko izmenjavo in še posebej za potrebno duhovno zblizanje med našo koroško domovino ter sosednjo republiko našega matičnega naroda.

Iz narodnostno političnega vidika pa nedeljske volitve pričajo za iz-

Prepričljiva zmaga socialistov na Koroškem

Izid nedeljskih deželnozborskih volitev na Koroškem je v luči stvarnih številčnik naslednji: SPÖ je dobila 151.978 ali 53,1 % glasov, ÖVP 92.938 (32,5 %) glasov, FPÖ 34.707 (12,1 %) glasov in KPO 6571 (2,3 odst.) glasov. Na podlagi tega izida bodo socialisti imeli v novem deželnem zboru 20 (doslej 18) poslancev, ÖVP kakor prej 12 poslancev, FPÖ pa namesto dosedanjih 5 le še 4 poslance, medtem ko KPO ni uspešno obdržati svojega zastopnika v deželnem zboru. FPÖ pa je poleg tega po vsej verjetnosti zgubila tudi svojega dosedanjega vladnega člana, vendar trenutno še ni povsem jasno, kako bo izgledalo novo razmerje v deželni vladi.

Vsekakor pomenijo volitve prepričljivo zmago za socialiste, ki so si prvič po vojni priborili absolutno večino v deželi; hkrati pa tudi najhujši udarec za FPÖ, ki je na deželni ravni padla na doslej najnižji odstotek glasov. Ravno razvoj v teh dveh smereh pa opozarja na eno izmed glavnih značilnosti ne le za nedeljske volitve, marveč sploh

za politično stanje na Koroškem: velika večina koroškega ljudstva je izrekla zaupanje socialistični politiki napredka, pomirjevanja in sporazumevanja ter se hkrati zelo odločno in nedvoumno izrekla proti silam, ki bi še naprej hotele svoj politični kapital kovati s hujkanjem na narodnostno mržnjo.

Volitve pa so pokazale še nekaj drugega: ÖVP je od prejšnjih deželnozborskih volitev sicer pridobila dobrih 3000 glasov, vendar je njen delež na glasovih padel za pol odstotka; v primerjavi z zadnjimi državnoborskimi volitvami pa je koroška ÖVP zgubila skoraj 13 tisoč 500 glasov in se je njen delež zmanjšal za blizu 4,5 odstotka. S tem je bila njena parola o „rdeči nevarnosti“ dovolj jasno zavrnjena, velika večina koroškega prebivalstva je v še večji meri izrekla zaupanje socialistom, ki že vsa povojna leta nosijo pretežni del odgovornosti za razvoj na Koroškem.

„Usoda“ komunistov pri nedeljskih volitvah pravzaprav ni kakšna koroška posebnost; če pa že, po-

Koroški Slovenci smo glasovali za politiko miru in sožitja

Izredno zanimiv je pregled volilnih rezultatov tudi v občinah na dvojezičnem ozemlju, kajti v marsičem se razlikuje od stanja v deželi kot celoti. Predvsem je pri tem treba upoštevati, da se je pri zadnjih deželnozborskih volitvah potoevala za glasove tudi posebna slovenska lista, ki je dobila 4272 glasov, medtem ko je Narodni svet tokrat „omogočil“ glasovanje za ÖVP.

Torej kakšno sliko pokaže izid volitev na našem ozemlju?

Kakor že pri prejšnjih deželnozborskih in tudi zadnjih državnozborskih volitvah, tako je tudi to-

krat delež socialističnih glasov na tem ozemlju še precej višji kot v deželnem merilu: na Koroškem kot celoti znaša 53,1 %, v dvojezičnih občinah pa 58 odstotkov, to se pravi celih 5 odstotkov več. Ravno obratno pa je pri ÖVP, kjer v deželnem merilu znaša delež 32,5 %, na našem ozemlju pa le 31,2 %.

Že ti dve primerjavi zelo jasno kažeta, kakšna je bila v nedeljo odločitev našega ljudstva. Najmanj polovica volivcev, ki so leta 1965 še glasovali za listo NskS, tokrat ni več sledila pozivu Narodnega sveta, marveč se je po stvarni in zreli presoji odločila za socialistično

redno zrelost našega ljudstva, ki je znalo razsojati, za kaj v prvi vrsti je šlo pri volitvah in se je zato pri glasovanju suvereno odločilo za podporo socialistične politike pomirjevanja in sporazumevanja. Naše ljudstvo je še prav posebno dokazalo, da ni pohlevna, politično nerazgledana raja, ki samo čaka na milostni namig patriarhalnega vodstva, da mu „omogoči“ glasovanje za stranko, ki doslej ni pokazala nobenega razumevanja za naše upravičene težnje, ampak da zna kot samorastnik samostojno misliti in ni voljno slepo slediti zbrantanim naklepom ÖVP-jevske gospode. Pri tem ga niso mogli zavesti niti ne izmaličena resnica okoli Vetrinja niti ne sklicevanje na „krščansko vest“, ker je že davno spoznalo, da v krščansko obličje ljudske stranke verujejo edinele še maloštevilni zagovorniki sodelovanja z ÖVP med koroškimi Slovenci.

Deželnozborske volitve pa doka-

zujejo zlasti tudi pravilnost dosledne dolgoročne politike Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, ki je kljub številnim razočaranjem vztrajno zagovarjala potrebo tesne povezanosti z avstrijskim delovnim ljudstvom in od svoje ustanovitve naprej stalno podpirala Socialistično stranko Avstrije in njeno politiko pomirjevanja in dobrososedskih odnosov. Uspehi in sadovi te politike niso izostali. Pripadnik naše narodnostne skupnosti Hanzi Ogris iz Bilčova je bil kot kandidat na listi socialistične stranke izvoljen v koroški deželni zbor in bo tam brez dvoma tudi zagovornik naših narodnih teženj.

V tem prepričanju nas utrjujejo nedvoumne izjave vodilnih socialističnih funkcionarjev pred volitvami in neposredno po izidu deželnozborskih volitev.

Minulo nedeljo je pretežna večina slovenskih volivcev sledila pozivu ZSO in je na osnovi

SPÖ slovenskim volivcem

Deželno vodstvo SPÖ nam je poslalo v objavo naslednjo

ZAHVALO

Deželno vodstvo SPÖ se zahvaljuje vsem slovenskim volivcem, ki so zadnjo nedeljo glasovali za Socialistično stranko Avstrije, za izkazano zaupanje. Izid nedeljskih volitev je najlepše potrdilo pravilnosti naše politike pomirjevanja in sporazumevanja ter našega prizadevanja za gospodarski in socialni napredek dežele.

Izkazano zaupanje pa nas obvezuje, da bomo nadaljevali našo dosledno politiko, pri čemer naj bo v to politiko vključeno tudi dejstvo, da bomo podpirali težnje slovenske narodnostne skupnosti za zagotovitev pravic, ki ji pripadajo.

Zato pričakujemo, da bodo slovenski volivci spričo dejstva, da bo pripadnik slovenske manjšine Hanzi Ogris iz Bilčova kot izvoljeni kandidat SPÖ prišel v deželni zbor, tudi pri državnozborskih volitvah prihodnjo nedeljo v še večji meri glasovali za listo 2 — SPÖ.

tem le zato, ker so bile izgube drugod še večje. Očitno vzroki niso le v trenutnih notranjih težavah, marveč v veliki meri tudi v njihovi politični taktiki, kakor se odraža med drugim v volilni propagandi. Vsekakor je značilno, da je KPO pridobila nekaj glasov v izrazitih podeželskih občinah, medtem ko je v delavskih središčih podobno kot pri lanskimi volitvah v delavsko zbornico utrpela občutne izgube.

velikima strankama je seveda zanimivo pogledati stanje tudi pri obeh ostalih strankah, to je pri FPÖ in KPO. Tudi v tem oziru se namreč volilni rezultati na našem ozemlju precej razlikujejo od izida volitev v deželnem merilu. V primerjavi z zadnjimi deželnozborskimi volitvami leta 1965 je FPÖ v deželi zgubila 1787 glasov in je nazadovala od 13,4 na 12,1 %; na dvojezičnem ozemlju znaša izguba le 68 glasov in je delež padel od 8,6 na 7,9 %. Nasprotno pa je KPO, ki je v deželnem merilu zgubila 951 glasov, v dvojezičnih občinah celo pridobila 221 glasov, pri katerih deloma brez dvoma gre — kakor že povedano — za „protestne glasove“ iz vrst nekdanjih volivcev liste NskS, saj je že pred volitvami bilo tožadnevne napovedi slišati ravno v teh krogih, ki se s sklepom Narodnega sveta niso strinjali, za SPÖ v smislu poziva ZSO pa se iz „načelnih vidikov“ niso hoteli odločiti.

Zgovorna je končno tudi primerjava izida letošnjih volitev z rezultati zadnjih državnozborskih volitev leta 1966. SPÖ je na našem ozemlju napredovala od 54,6 na 58 odstotkov, ÖVP pa je od prejšnjega deleža 36,5 padla na 31,2 %, torej za več kot štiri odstotke. Torej se tudi v teh številkah zrcali vzdušje, ki prevladuje med našimi ljudmi.

Nedeljske deželnozborske volitve so nedvomno ustvarile dobro izhodišče za novo merjenje sil, do katerega bo prišlo že to nedeljo pri državnozborskih volitvah. Koroški Slovenci bomo tudi pri teh volitvah kot avstrijski državljani zavestno sodelovali o bodočem razvoju v državi. Odločili se bomo po trezni presoji in pri tem upoštevali predvsem dvoje spoznanj: ne bomo naselili raznim prišepetovalcem, ki bi nas radi prepričali, da je ÖVP v državnem merilu boljša kot na deželni ravni; po drugi strani pa se bomo zavedali, da slej ko prej velja — kdor voli ÖVP, voli hkrati tudi FPÖ. Kakor smo se pri deželnozborskih volitvah v pretežni večini odločili za socialistično politiko pomirjevanja, tako bomo tudi pri državnozborskih volitvah glasovali za Socialistično stranko Avstrije in njeno politiko gospodarskega in socialnega napredka ter demokratičnega razvoja.

Torej v NEDELJO:
Naš glas za listo 2 - SPÖ!

iznešenih argumentov podprla Socialistično stranko Avstrije. Najmanj dve tretjini našega ljudstva sta s tem poverili narodnostno politični mandati Zvezi slovenskih organizacij, ki ga le-ta z zadovoljstvom in čutom odgovornosti sprejema. Za to izpričano zaupanje se bo ZSO odločila s še bolj odločnim in resnim prizadevanjem za rešitev odprtih vprašanj, za zagotovitev narodnostnih pravic in za vsesplošni razvoj naše narodnostne skupnosti.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem pa je prepričana, da se vsi koroški Slovenci zavedajo edinstvene priložnosti in potrebe za izpričanje verodostojnosti svoje nedeljske odločitve in za utrditev ter razširitev dosežkov s še večjo in še bolj prepričljivo izjasnitvijo pri državnozborskih volitvah prihodnjo nedeljo s tem, da bodo strnjeno glasovali za listo 2 — SPÖ.

Nekaj števil o nedeljskih volitvah

Pri vsakih volitvah so potem, ko so mimo, zanimive le še številke. Potem ni več tako važno, kaj je ena in druga stranka obljubljala, kaj je eden drugemu očital in podobno; važne so le številke, ki govore o tem, kakšen uspeh je dosegel eden in v kolikšni meri je bil „premagan“ drugi.

Nedeljske deželnozborske volitve na Koroškem so torej mimo in tudi v tem pogledu so zdaj najbolj privlačne številke. Izid volitev je tudi poskrbel, da so te številke izredno zanimive, saj je po dolgih letih spet prišlo do bistvenih sprememb v razmerju sil.

Pri nedeljskih volitvah je bilo skupaj 336.388 volilnih upravičencev, to je za dobrih 20.000 več kot pri zadnjih deželnozborskih volitvah leta 1965. Volilna udeležba je bila razmeroma nizka, saj je znašala le 85,95 %, medtem ko je pri prejšnjih deželnozborskih volitvah šlo na volišče še 87,04 % volilnih upravičencev. Veljavnih glasov je bilo v nedeljo oddanih 286.191 (leta 1965: 271.746).

Po okrajih vzeto so samo socialisti povsod zabeležili porast števila svojih glasov, medtem ko so ostale stranke v nekaterih okrajih doživele kar precejšnje izgube. Tako je OVP v primerjavi s prejšnjimi deželnozborskimi volitvami nekoliko napredovala le v okrajih Šmohor, Celovec-dežela, Spittal, Beljak-dežela, Velikovec in Wolfsberg, v primerjavi z zadnjimi državnoborskimi volitvami pa je sploh povsod utrpela zelo občutne izgube. Za FPÖ je primerjava z deželnozborskimi volitvami precej podobna kot pri OVP, komunistom pa je uspelo za malenkost napredovati le v okrajih Šmohor in Velikovec.

Na dvojezičnem ozemlju kaže izid volitev nekoliko drugačno sliko kot na deželni ravni. Tudi tokrat je prav to ozemlje na primer po odstotku socialističnih glasov precej pred deželnim povprečjem: v deželni merilu znaša odstotek socialističnih glasov 53,1 % na dvojezičnem ozemlju pa 58 %. (Podobne razlike so bile tudi že pri prejšnjih volitvah: leta 1965 na Koroškem 49,3 odst. in na dvojezičnem ozemlju 53,4 %; leta 1966 pa 49,6 % oz. 54,6 %.) Nasprotno je pri OVP: tokrat na Koroškem 32,5 % in na južnem Koroškem le 31,2 %; leta 1965 na Koroškem 32,9 in na dvojezičnem ozemlju komaj 29,8 %. Delež FPÖ-jevskih glasov znaša letos na Koroškem 12,1 %, na dvojezičnem ozemlju pa le 7,9 %, medtem ko je delež KPÖ v deželni merilu 2,3 % in na našem ozemlju skoraj 2,8 %.

Pa tudi v absolutnih številkah glasov je primerjava zelo zanimiva. Od 18.000 glasov, ki jih je SPÖ pridobila v primerjavi z letom 1965, jih 5120 odpade na dvojezično ozemlje, torej skoraj ena tretjina, čeprav po številu prebivalstva to ozemlje ne predstavlja niti četrtine dežele.

V naslednjem objavljamo podatke o volilnem izidu v občinah dvojezičnega ozemlja. Za primerjavo navajamo število glasov, ki so jih posamezne stranke dobile pri prejšnjih deželnozborskih volitvah 1965 kakor tudi pri zadnjih državnoborskimi volitvah 1966. Pri tem opozarjamo, da je pri volitvah 1965 bila tudi posebna slovenska volilna skupina (KWG), pri volitvah leta 1966 pa je nastopila tudi Olahova DFP, medtem ko KPÖ leta 1966 ni kandidirala.

Občina	SPÖ			OVP			FPÖ			KPÖ		KWG		DFP
	1970	1965	1966	1970	1965	1966	1970	1965	1966	1970	1965	1965	1966	
Bekštanj	2129	1830	1970	1006	912	1140	174	136	135	82	81	159	65	
Bilčovs	414	291	306	286	262	352	53	74	49	20	16	75	4	
Bistrica na Zilji	194	183	174	182	148	199	14	20	17	2	—	17	2	
Bistrica pri Pliberku	656	555	616	362	184	412	42	52	50	55	14	254	26	
Bistrica v Rožu	709	612	676	272	231	346	58	77	66	27	31	77	9	
Blače	65	57	76	183	184	186	25	43	34	7	3	5	3	
Borovlje	2784	2521	2771	995	960	1203	278	284	254	165	226	106	51	
Brdo	426	363	367	302	265	339	31	45	40	6	3	27	8	
Čajna	760	665	697	279	278	326	167	230	184	45	45	4	23	
Djekše	269	255	262	207	242	279	59	57	52	11	—	24	—	
Dobrla vas	1694	1426	1481	978	921	1096	137	113	107	57	62	147	29	
Galicija	510	455	477	329	247	314	31	42	47	14	12	65	15	
Globasnica	324	236	291	305	196	378	28	30	33	23	6	226	7	
Goriče	214	189	177	128	107	123	9	11	15	3	—	—	7	
Grabštanj	646	579	577	527	487	578	137	136	112	12	4	8	13	
Grebini	667	617	588	763	724	844	205	191	183	17	6	30	15	
Hodiše	495	405	442	239	215	273	59	60	52	11	7	54	12	
Kostanje	255	256	265	160	144	189	164	155	145	21	15	24	2	
Kotmarja vas	801	667	714	340	297	400	61	71	60	39	43	75	5	
Ledince	416	301	343	220	217	302	93	66	68	13	9	108	15	
Loga vas	668	567	713	310	279	353	191	217	182	52	46	57	14	
Marija na Zilji	739	640	716	411	398	437	90	103	92	34	40	33	27	
Medgorje	279	250	258	153	153	194	21	23	11	5	1	10	3	
Otmanje	203	180	190	124	96	115	42	64	53	5	14	—	4	
Otok	260	238	235	316	272	314	47	46	41	5	1	8	6	
Pliberk	1103	872	965	839	683	1018	135	158	119	84	13	363	33	
Podklošter	2409	2244	2504	789	758	961	288	283	248	231	271	64	98	
Pokrče	581	486	504	307	266	332	126	111	90	19	7	10	10	
Radiše	139	106	125	78	65	99	18	21	22	7	1	31	1	
Rožek	344	309	337	163	172	211	81	83	71	16	9	39	13	
Ruda	405	361	393	312	266	335	73	82	74	11	12	39	3	
Sele	309	206	257	154	51	266	2	—	9	11	12	163	1	
Slovenj Plajberk	124	118	139	62	58	96	8	11	10	28	12	34	1	
Štraja vas	297	274	273	179	162	213	24	25	19	3	9	24	11	
Suha	341	286	295	273	254	304	46	50	58	21	4	77	16	
Svetna vas	276	224	267	127	102	168	30	33	22	28	41	64	8	
Škocijan	1108	859	941	710	622	829	134	100	106	142	23	199	12	
Škofiče	699	578	615	220	216	302	45	49	40	19	30	55	7	
Šmarjeta v Rožu	317	282	288	244	210	301	22	4	8	15	15	58	2	
Štefan na Zilji	533	502	509	276	280	328	50	52	34	13	5	5	13	
Št. Jakob v Rožu	1474	1276	1504	671	490	794	127	120	123	121	136	293	39	
Št. Peter na Vašinjah	557	503	505	216	236	285	43	42	40	19	14	14	9	
Št. Tomaž	475	431	407	320	322	353	61	42	54	5	6	13	11	
Teholca	611	593	570	255	308	341	65	39	47	11	30	2	12	
Tinje	239	198	194	134	155	162	87	47	49	3	2	5	3	
Trdna vas	397	321	334	187	177	176	79	66	64	17	6	—	5	
Važenberk	771	666	683	479	464	570	122	143	106	8	10	26	15	
Velikovec	1157	1001	967	781	786	861	316	337	343	27	13	33	52	
Vernberk	1096	955	1006	439	363	460	197	213	202	23	47	25	38	
Vetrinj	1259	1129	1149	647	549	662	259	292	247	40	29	15	34	
Vovbre	365	358	360	374	313	369	55	59	39	13	18	20	13	
Vrba	962	894	922	618	623	751	330	285	285	24	28	15	36	
Železna Kapla-Bela	1417	1356	1440	527	434	614	62	64	67	106	102	180	15	
Žihpolje	293	249	268	289	246	291	63	77	59	8	5	20	3	
Žitara vas	784	683	746	319	255	374	36	25	20	16	9	131	3	
Žrelec	1195	836	884	423	379	439	97	106	101	34	29	7	14	
Beljak-mesto	11 716	10 622	11 700	5867	6132	7104	2406	2169	2199	804	971	38	792	
Celovec-mesto	21 512	18 454	20 157	15 615	15 896	18 574	5467	5500	5173	1245	1560	217	974	

POŠIROKEM SVETU

LONDON. — Predsednik britanske vlade Harold Wilson je izjavil, da Britanija ne bo vstopila v Evropsko gospodarsko skupnost, preden ne bodo skrbno proučili dobre in slabe strani takega koraka. Dodal je, da morajo korekci, ki jih bo imela Britanija od EGS, odtehtati ceno, ki jo bo morala plačati za vstop.

MOSKVA. — V Sovjetski zvezi so pred dnevi obhajali 52. obletnico ustanovitve sovjetske armade. Ob tej priložnosti so najvišji sovjetski vojaški voditelji poudarili pomen vojke in njenega sodobnega orožja, zlasti strateških raket. Obrambni minister maršal Grečko je v članku naglasil, da krepitev agresivnosti ameriškega in obnavljanja zahodnonemškega imperializma vse bolj ogrožajo mir, demokracijo in socializem. Po drugi strani pa je Grečko dejal, da je „moč Sovjetske zveze, ki ne namerava nikogar napadati, danes glavna trdnjava socializma in miru na svetu“ ter „glavna ovira na poti nasilja“.

WASHINGTON. — Bivši vodja ameriške delegacije na pariških pogajanjih o Vietnamu Harriman je izjavil, da je Nixonov načrt o „vietnamizaciji“ vojne pravzaprav „politika za nadaljevanje vojne“. Obsodil je ameriško politiko povezovanja z vlado v Saigonu ter ostro napadel predsednika Nixona, da je degradiral pariške pogovore o Vietnamu. Kot glavni oviri za mir v Vietnamu je Harriman imenoval nadaljevanje jedrskih poskusov in ameriško podporo šefu saigonskega režima Nguyen Van Thieu.

BERLIN. — Po izmenjavi pisem med predsednikom vzhodnonemške vlade Stophom in zahodnonemskim kanclerjem Brandtom je precej gotovo, da bo v bližnji bodočnosti prišlo do vladnih razgovorov med obema državama. Prihodnji teden se bodo po vsej verjetnosti že začele tehnične in protokolarne priprave za sestanek šefov vlad obeh nemških držav.

NEW YORK. — S pravico „neomejenega števila prikazovanja v izobraževalne namene“ bodo po vsem svetu širili in predvajali dokumentarni film „Hirošima — Nagasaki“. Gre pri tem za film, ki je bil posnet po eksploziji atomskih bomb v Hirošimi in Nagasakiju pred komaj 25 leti. Ta film je doslej držala ameriška vlada v strogi tajnosti. Čeprav traja prikazovanje filma le 16 minut, ta čas povsem zadostuje, da se gledalci zgrozijo nad neverjetnimi strahotami, ki sta jih pretrpeli ti dve japonski mesti. Zdaj hočejo film prikazovati po vsem svetu, da bi tako javnosti predložili nevarnosti jedrske vojne.

REKA. — Na jadranskem otoku Krku so začeli graditi nov velik hotel, ki bo po dograditvi največji tovrstni objekt v Jugoslaviji. Novi hotel bo imel 1620 postelj in tri paviljonske zgradbe različnih kategorij; okrog hotelskih zgradb bodo razna igrišča za oddih — od igrišč za tenis, odbojko in golf do plavalnih bazenov. Prvo zgradbo paviljona A kategorije so že začeli graditi in bi morala biti gotova do 1. maja letos, drugi dve hotelski stavbi pa nameravajo zgraditi do poletja prihodnjega leta. Gradbeni stroški bodo po prvih izračunih znašali skupaj 120 milijonov dinarjev (okrog 240 milijonov šilingov).

PARIZ. — Predstavnica začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama Nguyen Thi Binh je na pariški konferenci o Vietnamu obtožila Ameriko, da v vietnamski vojni uporablja kemično toksična vojna sredstva. Od konca leta 1961 do konca leta 1969 so Američani baje s kemičnimi sredstvi zasuli več kot 14 tisoč kvadratnih kilometrov vietnamskega ozemlja, kar je 43 % celotnega področja, pri čemer so prizadeli s kemičnimi strupi tudi 1.200.000 oseb.

LONDON. — Ta teden je bil na uradnem obisku v Britaniji predsednik zveznega izvršnega sveta SFR Jugoslavije Mitja Ribičič, ki sta ga spremljala član izvršnega sveta Toma Granfil in namestnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Anton Vratuša. Poleg razgovorov med vodilnimi predstavniki Jugoslavije in Britanije je bil na sporedu obiska tudi sprejem pri britanski kraljici Elizabeti.

ŽENEVA. — Glavni tajnik OZN U Tant je v govoru, ki ga je imel pred udeleženci razorožitvene konference v Ženevi, ponovno pozval vse države, naj podpišejo sporazum o prepovedi širjenja jedrskega orožja ter sodelujejo v prizadevanjih, da bi dosegli razorožitev. Pri tem je U Tant opozoril na dejstvo, da je človeštvo samo v lanskem letu izdalo za oboroževanje okrog 200 milijard dolarjev.

DUNAJ. — Na Dunaju se bo 16. aprila začela druga runda sovjetsko-ameriških pogovorov o omejitvi strateškega oboroževanja. Pogovori naj bi trajali do junija ali julija in se jeseni nadaljevali v Helsinkih, kjer so se tudi začeli.

V spomin Jakobu Špicarju

„Umrli je mož; ne, on ni umrl, on še živi med nami, kajti delo, ki ga je opravil za nas Slovence in še posebej za nas Korošce, bo živelo dalje. Zato te bomo ohranili v trajnem spominu in hvaležen ti bo ostal zlasti št. Jakob, ker si dramatičar Miklovo Zalo. Hvala ti in lahka naj ti bo zemlja svobodna!“ S temi besedami se je v petek minulega tedna na ljubljanskem pokopališču poslavljalo od pokojnega Jakoba Špicarja šimej Martinjak v imenu igralcev „Miklove Zale“. In prav tako iskrene so bile tudi besede slovesa in zahvale, ki so jih spregovorili predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani dr. Janko Kotnik, pokojnikov ožji rojak dr. Reginald Vospernik v imenu koroških Slovencev ter predstavnik slovenskih gledališnikov Drago Pogorelec.

Poslednje slovo je bilo odraz spoštovanja, ki ga je užival Jakob Špicar. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo izredno veliko število koroških rojakov, med njimi tudi predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Slovenske prosvetne zveze, ki sta se poklonili zaslužnemu kulturnemu delavcu z lepim vencem. V poslovnih govorih so prevladovala besede zahvale — zahvale za vse ogromno delo, ki ga je opravil Jakob Špicar kot eden najplodovitejših slovenskih dramatikov; predvsem pa besede zahvale za zvestobo, ki jo je vse življenje z delom izpričeval do svoje Koroške in njenega slovenskega življa.

Komaj 3 meseci so minili od tedaj, ko smo se v našem listu spominjali 85-letnice Jakoba Špicarja. Takrat smo tudi zapisali, da je z njegovim imenom najtesneje povezana predvsem povest o Miklovi Zali, ki jo je Jakob Špicar pred 60 leti dramatičaril in ji utrl pot na odre ne le na Koroškem, marveč povsod, kjer živi in se prosvetno izživlja slovenski človek. Vendar pa je ta njegova ljudska igra le del obsežnega pisateljskega, dramaturškega in vsestranskega kulturno-prosvetnega udejstvovanja, kajti Jakob Špicar sodi med tiste kulturne delavce, ki so dobesedno vse svoje življenje živeli in ustvarjali za svoj narod in za razvoj njegove kulture.

Kot izredno plodovit dramatik je Jakob Špicar napisal okoli 80 iger, od katerih jih je dobra polovica našla pot tudi na oder. Poleg že omenjene „Miklove Zale“, ki bi jo

lahko imenovali tudi visoko pesem zvestobe narodu in domovini, je svoječasnno doživela poseben uspeh tudi igra „Kralj Matjaž“, medtem ko sta med mladinskimi igrami najbolj priljubljeni „Pogumni Tonček“ in „Martin Napuhek“. Prav tako velja v vrsto njegovih najbolj uspešnih stvaritev postaviti še „Drabosenjaka“ in „Slednjega viteza Reber-

čana“, ne nazadnje pa tudi igro „Zlato iz Jepe“ ter spevoigro „Njav čez Izaro“. In še mnogo drugih naslovov bi lahko navajali, imena dramskih komadov, mladinskih in otroških prizorov ter najrazličnejših radijskih oddaj, saj je bil Jakob Špicar delaven na raznih področjih, povsod tam, kjer je šlo za delo v korist slovenske kulture.

Pred nedavnim je izšla dvojna številka „Problemov“, glasila Koroške dijaške zveze. V listu najdemo vrsto zanimivih člankov. Sodelavci so po večini isti kot pri prejšnjih številkah. Listu je tokrat dodana še pustna priloga. Številka je dokaj pregledno urejena in spominja po načinu urejanja na znani nemški magazin, ki je delu klerikalnih koroških Slovencev trn v peti.

M. Grile v obširnem članku analizira odločitve osrednjih organizacij koroških Slovencev glede deželno-zborskih volitev. Najprej osvetli zadržanje Narodnega sveta koroških Slovencev, nato pa še ono Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. V ostrih besedah prikaže ravnanje in mešetarjenje Narodnega sveta s koroško ljudsko stranko. Ugotavlja, da je NskS prodal glasove svojih pristavev za zelo nizko ceno ljudski stranki. O sklepu zbora zaupnikov NskS pravi Grile, da „njegov sklep ni bil izraz mnenja večine slovenskega ljud-

Kakor že povedo naslovi mnogih njegovih odrskih del, je gradivo v pretežni meri črpal iz zgodovine svojih koroških rojakov. S svojo ožjo koroško domovino in njenimi slovenskimi ljudmi je ostal najtesneje povezan tudi potem, ko je živel v Sloveniji. Iskal in vedno tudi našel je možnosti, kako bi utrjeval narodno zavest koroških Slovencev: v svojih igrah je izoblikoval dolgo vrsto likov, v katerih je naš človek odkrival in spoštoval simbole narodne zvestobe; ob teh likih smo se koroški Slovenci navduševali skozi desetletja in bili so nam zgled v trenutkih najhujših preizkušenj.

V tem smislu Jakobu Špicarju resnično dolgujemo hvaležen spomin. Ni torej čudno, da je bil ob petdesetletnici Slovenske prosvetne zveze med prvimi, ki so prejeli „Drabosenjakovo priznanje“ — v zahvalo za ogromni prispevek, ki ga je doprinesel v zakladnico slovenske kulture in še posebej za ohranitev in širjenje slovenske ljudske prosvete na Koroškem. Največkratnejši spomenik pa si je Jakob Špicar postavil sam: s svojim delom, s svojimi stvaritvami, ki bodo tudi po njegovi smrti živele naprej v našem ljudstvu in ga nenehno opominjale, da ohrani zvestobo idealom, za katere je živel in ustvarjal naš nepozabni rojak.

Zalujemo svojcem pa velja naše odkrito sožalje.

Nova številka „Problemov“

stava, ampak da je privedla do sklepa vrsta demagoških argumentov“. Omenja tudi zadržanje OVP v umazani igri okoli Vetrinja. Grile sklepa, da je NskS s svojim zadržanjem postal satelit OVP. Tudi k odločitvi ZSO zavzame pisec stališče, njegove ugotovitve pa so glede na krajevne razmere deloma problematične. Posebno negativno oceni Grile nekritičnost ZSO do socialistične stranke oziroma njenih funkcionarjev. Neposredno v zvezi z volitvami je tudi „Izjava k neutemeljeni odločitvi naših osrednjih organizacij“, ki so jo zasnovali in podpisali študentje na Dunaju. Študentje odklanjajo volilno politiko obeh osrednjih organizacij, ker priporoča glasovanje za SPO in OVP tudi iz narodnostnih nagibov. „Če gremo torej na volišče, si bomo na jasnem, da s tem ne bomo reševali narodnega problema, krščanstva ali socializma, temveč da se bomo odločili vsak zase po gospodar-

skih in socialnih vidikih,“ pravijo študentje v omenjeni izjavi.

Za paritetni odbor, ki naj bi reševal manjšinsko problematiko na Koroškem, se zavzema v svojem prispevku F. Warasch. Dva prispevka sta posvečena še poteku prvih koroških kulturnih dni. O delovanju in problemih Koroške dijaške zveze najdemo nekaj v poročilu o občnem zboru Zveze in v članku „Mi“. (O občnem zboru je Slovenski vestnik že obširno poročal.) V prispevku „Mi“ France Wedenig razpravlja predvsem o potrebnem delovanju članov Zveze. V listu je priobčeno še predavanje Stefana Pinterja o nacionalizmu, ki ga je le-ta podal v Klubu slovenskih študentov na Dunaju. Iz zadnjih prispevkov pa je razvidno, da p. Tomažič še vedno hodi po starih izhajenih poteh, samo da si je pri tem opeklen enkrat tudi svoje prste, kar pa ga verjetno ne bo spametovalo.

-ma-

„Bitka na Neretvi“ kandidat za filmsko nagrado Oskar

Jugoslovanski film „Bitka na Neretvi“ (o katerem smo v našem listu že obširno poročali) je prišel — kakor je sporočil predsednik ameriške filmske akademije Gregory Peck — v najožji izbor za filmsko nagrado Oskar za najboljši tuji film. Končna odločitev pa bo znana šele na veliki slavnosti v Hollywoodu, kjer bodo 7. aprila podelili letošnje Oskare.

Zirja ameriške filmske akademije je za jugoslovanski film „Bitka na Neretvi“ dala naslednjo obrazložitev:

„Film jugoslovanske kinematografije „Bitka na Neretvi“ je zbudil posebno zanimanje komiteja akademije. Njegovi člani so sklenili, da film „Bitka na Neretvi“ iz Jugoslavije pride v ožji izbor za nagrado Oskar, ker po svojih posebnih umetniških in tehničnih kvalitetah predstavlja najvišjo raven evropske kinematografije. Brezhibna organizacija mizanscene, doživljene igralske stvaritve, montaža filma kakor tudi tonsko ozvočenje so zagotovili filmu vse značilnosti velikega dela, kakršno je redko uresničljivo v svetovni kinematografiji. Člani komiteja posebej opozarjajo na mojstrstvo režijskega vodenja filma, na njegovo iskrenost in poetske kvalitete kakor tudi na moralne vrednote tega jugoslovanskega filma.“

Poleg jugoslovanskega filma „Bitka na Neretvi“ so v najožji izbor za Oskaria prišli še naslednji tuji filmi: švedski film „Adalen 31“, alžirski film „Z“, francoski film „Moja noč z Maud“ in sovjetski film „Bratje Karamazovi“.

Posebna otroška gledališča

se v Sovjetski zvezi dobro razvijajo

Znano je, da imajo v Sovjetski zvezi zelo močno razvito odrsko dejavnost, katere umetniška raven zavzema častno mesto v svetovnem merilu. Sovjetska zveza pa je tudi deželna, ki posveča veliko pozornost razvoju posebnih gledališč, namenjenih otrokom in mladini.

Prvo otroško gledališče je bilo pred 50 leti ustanovljeno v Moskvi, potem pa so se podobne ustanove pojavljale tudi v drugih sovjetskih mestih in republikah. Danes imajo

v Sovjetski zvezi že 44 otroških gledališč, 102 lutkovna odra, pa tudi prvo glasbeno gledališče za otroke na svetu. V teh gledališčih se predstave odvijajo v 27 jezikih sovjetskih narodnosti. Skupaj priredijo na leto okoli 90.000 predstav, ki jih obišče kakih 35 milijonov mladih gledalcev oziroma ljubiteljev odrske umetnosti.

Za otroška in mladinska gledališča v Sovjetski zvezi pišejo odrska dela najboljši sovjetski dramaturgi; poleg domačih komadov pa na teh odrih stalno uprizarjajo tudi klasična dela iz svet. literature.

Ob petdesetletnem jubileju prvega otroškega gledališča v Sovjetski zvezi nedvomno lahko s ponosom kažejo na dosežke tovrstne kulturno-umetniške dejavnosti.

SEMINAR V TRSTU

V Trstu je ta teden tradicionalni seminar, ki ga vsako leto prirejajo tamkajšnje šolske oblasti za slovenske šolnike na Tržaškem, medtem ko jugoslovanske oblasti prirejajo take seminarje za italijansko manjšino v Jugoslaviji.

Šestdnevni seminar v Trstu obsega predavanja 12 profesorjev ljubljanske univerze in sodelavcev zavoda za šolstvo SR Slovenije. Posamezna predavanja se nanašajo na sodobne izsledke o pedagogiki in didaktiki, tako da so taki vsakoletni seminarji zelo koristna in posrečena oblika strokovnega izpopolnjevanja.

TONE SVETINA

8

UKANA

PRVA KNJIGA

Na večer je enota gorskih lovcev že korakala po mestu. Po dolini je odjeknila pesem: „Tresejo se, tresejo se trhle kosti vsega sveta.“

4

Cez dva dni se je, že po policijski uri, Ana vrnila v mesto. Major Wolf jo je z avtomobilom pripeljal skoraj do doma. Ustavil je v temni ulici nasproti njenega stanovanja. Kraj je bil mrtev. Mrzel jesenski veter je bril okoli voglov in jokal v praznoto zapuščenih ulic. Postala sta in poslušala. Žalosten, presunljiv glas siren je turobno zarezal v nočno tišino. Rezek se je visoko dvignil kot plič, ki hoče visoko pod nebo, pa se omagan zruši, nekaj časa se še onemoglo plazi nizko pri tleh, kot da hoče zlesti v zemljo in se potuhiniti. Ana je glas siren težko prenašala, majorju pa je bil všeč. Rekel je.

„Poslušajte ta glas! To fantaro preplaha. To spiralo strahu. Rad gledam prestrašene ljudi, ki drve kot splasene mravlje v svoje luknje. Takrat se mi zde majhni in vsi enaki v skrbi za svojo kožo.“

„Šla bom. Pozno je.“

„Ostanite, da mine!“

Prijel jo je za roke in jo stisnil k sebi. „Čas nama uha-ja,“ je dejal zamišljeno. „Spočijem se ob vas.“

Za hrbtom so se jima oglasili enakomerni, votli koraki. Odmevali so v tišini, ki je nastala po tuljenju siren, ko bi počasi trkal po oboku velike grobnice. Rahlo se mu je izvila in ga opozorila: „Nikar! Vaši gredo.“

„Nič me ne briga, nič, razen vas.“

Zasvetile so se čelade v temi. Vodja je prižgal zastirto svetilko in obsvetil avto, Wolf je zarenčal. Vojak je takoj ugasnil, vsi trije so spoštljivo dvignili roke v pozdrav in odkorakali mimo. Ko so bili dovolj daleč od avtomobila, je rekel vodja: „Fanta, sta videla, kako se oficirji ciparijo. Njim je vojna zabava. Nikoli še niso živeli tako kot sedaj.“

„Prijetno je biti z vami in nič govoriti. Še malo časa imam in želim, da mi ga darujete, čeprav ste utrujeni.“

Z zvezdnega oboka je prihajalo bobnenje. Prepredlo je tišino in jo pojilo s tesnobo. Naraščalo je, potem pa se je porazgubljalo v noč.

„Prekleti zračni pirati! Nocoj bodo ubijali ljudi daleč v Nemčiji. Bil sem v Hamburgu po velikem napadu. Hodil sem med ruševinami in gledal, kako so reševalne enote nosile razbita trupla žena, otrok in starcev izpod ruševin. Angleži in Američani so prasci. Ne streljamo zastoj pilotov, ki jih ulovimo.“

Ana je bila utrujena. Nič ni odgovorila. To je videl tudi major in ji predlagal, da se poslovita. Stisnila mu je roko, preden pa je stekla čez cesto, ji je dejal: „Povezali vas bomo z Osvobodilno fronto, da boste dobili dobra priporočila. Ta čas se posebno pazite!“

Vežna vrata so bila zaklenjena in okna v temi. Mati in sestra sta spali. Preden je odklenila, se je še enkrat ozrla po ulici. Nikjer nikogar. Stanovali so v pritličju. Po prstih je šla po hodniku, odprla kuhinjska vrata in jih za seboj zaklenila. Prižgala je luč. Pogledala se je v zrcalo in si popravila lase. Bila je blede. Ko je zaklepala vrata, se je mati zbudila.

„Ana, ali si ti?“

„Jaz, mama.“

„O, otrok moj, kako sva bili z Melito v skrbeh!“

Mati je vstala in objela hčerko.

„Kaj si prinesla?“ Pogled ji je zdrsnil na zavoj, ki ga je položila na stol.

Ana je odvezala zavoj in odmotala plašč, ki ji ga je podaril major.

„Ana, otrok moj, kakšen plašč imaš!“ se je začudila mati. „Vstani, Melita, in poglej to gospodično, to damo!“ Ana se je medtem slekla in pomerila plašč.

„Jaz sem vedno sanjala, da boš velika dama. In da nas boš rešila iz težav. Oh, ne morem se te nagledati. Kdo ti ga je podaril? Kako radi imajo mojo hčerko ljudje,“ si je prizadevala mati okoli nje. „Ali boš jedla?“

„Hvala, mami. Prav nič nisem lačna.“

„Potem pa nama hitro povej, kako si se imela in kako je s tvojo službo?“

Ana se je trpko nasmehnila. Mati vsa drobna in dobra, že z uvelimi lici, se ji je zasmilila v srce. Resnice ne sme zvedeti, še manj pa Melita. Povedala jima je, da je šlo dobro, da bo zdaj nekaj časa doma, kmalu pa bo nastopila službo prevajalke v nekem nemškem uradu.

„Vidiš, Melita, prišla bo do dobrega kruha,“ je dejala mati Anini sestri, ki je pridrsala v copatah v kuhinjo in si mela zaspane oči.

Melita, drobno, osemnajstletno dekle, ki je v otroštvu prebolela težko bolezen, je bila blede, tiha, le temne oči so ji zanosno sijale. Mati je Ano oboževala, mlajšo pa je zapostavljala. Zato je Melita gledala na njene uspehe z razdvojenimi čustvi. Ana je svojo sestro ljubila, vendar je ni razumela. Nasprotja, ki jih je mati nefila, so poglobljala razkol med sestrama. Kadar sta šli po cesti, so se moški za Ano ozirali. Če je Melita spoznala fanta, ki ga je navdu-

PREDSTAVNIKI SLOVENSKE MLADINE

OBISKALI ZVEZO MLADINE SLOVENIJE

V petek minulega tedna so predstavniki Slovenske mladine bili na obisku pri republiški konferenci Zveze mladine Slovenije, kjer jih je sprejel predsednik Mitja Gorjup. Na tem obisku so naši mladinci utrdili dosedanje stike z mladinsko organizacijo v Sloveniji ter sklenili, da bodo sodelovanje v prihodnje še poglobili. Konkretno so se dogovorili, da bodo letos organizirali mladinsko srečanje na Koroškem. Slovenska mladina bo na to prireditve povabila tudi mladino iz Slovenije in Primorske, tako da bo to res srečanje vse slovenske mladine.

Pogovoru, ki ga je s strani naših mladincev vodil predsednik Slovenske mladine Valter Gutovnik, je prisostvoval tudi predsednik odbora koroških partizanov inž. Pavle Žavcer.

Prav tako so se dogovorili o delovnih razgovorih predstavnikov mladinskih organizacij iz slovenskih obmejnih občin in iz zamejstva.

Bilčovs

V nedeljo 15. februarja so nas igralci našega prosvetnega društva „Bilka“ spet razveselili z lepo zabavno prireditvijo. Kljub novo zapadlemu snegu, je bila dvorana pri Miklavžu zasedena do zadnjega kotička. Občinstvo je z zanimanjem pričakovalo, kaj nam bodo igralci tokrat nudili v razvedrilo in zabavo.

Ko se je zavesa po neznatni zamudi odprla, je v dvorani zabučal aplavz, ki je veljal moškemu pevskemu zboru domačega društva, ki je pod vodstvom pevovodje Valentina Kapusa za uvod prireditve ubrano zapel štiri pesmi. Nato je sledilo pet kratkih šaloiger, katere so igralke in igralci tako dovršeno odigrali, da smo se jim nasmejali do solz. Tako se je uresničilo, kar je uvodoma povedal predsednik društva Peter Šitter, namreč, da so tokrat na dnevnem redu igre, ob katerih bo prevladoval smeh — in kjer je smeh je tudi dobra volja. Te besede predsednika so se dejansko tudi uresničile, saj smo vsi

bili dobre volje do konca prireditve in taki smo odšli tudi na svoje domove. Za dobro razpoloženje pa je za konec poskrbel še trio naših mladih godbenikov, ki nam je zaigral nekaj poskočnih melodij, zato smo vsaj za dve uri pozabili na naše vsakdanje križe in težave in se res imeli pristrčno in po domače.

Igralcem in godcem ter društvu sploh se pristrčno zahvaljujemo za la tako lepo pripravljeno zabavno večer. Kmalu nas spet povabite!

Št. Janž v Rožu

Prejšnjo soboto smo na šentjanškem pokopališču položili k zadnjemu počitku Janeza Maleja, po domače Rotiča v Št. Janžu.

Velika množica žalnih gostov je pokazala, kako je bil rajni Rotič pri nas priljubljen in spoštovan kot dober kmet in sosed ter zaveden Slovenec. Pokojni Rotič je nadvse ljubil svojo zemljo. Veljal je za naprednega kmeta in dobrega gospodarja. Poleg kmetovanja pa je bil tudi pravejši in pevec v zboru domačega prosvetnega društva. Kot zaveden Slovenec se je v minuli vojni uprl fašizmu in je iz nemške vojske, kamor so ga poslali, pobegnil v partizane in tam ostal do osvoboditve.

V hvaležnost in poslednjo čast so se ob odprtem grobu od Janeza Maleja z žalostinkami poslovili domači pevci. Zveza koroških partizanov je bivšemu borcu v spomin namesto venca darovala 200 šilingov za dijaški dom Slovenskega šolskega društva v Celovcu.

Janeza Maleja, Rotičevega očeta, bomo ohranili v dobrem spominu. Žalujemo ostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Škofiče

V torek 17. februarja smo spremili k zadnjemu počitku Matijo Zimo pd. Menužnika v Rodi pri Škofičah. Pokojni Menužnik je že dalj časa bolehal in je v 67. letu starosti umrl za pljučnico.

Rajni je bil dober gospodar in zaveden Slovenec. Pri tem mu je skrbno pomagala tudi njegova žena. Ko je Menužnik ležal na bolniški postelji in je že slutil, da bo moral za vedno zapustiti svoj dom, je bila njegova želja, da bi na njegovi poslednji poti zadonela tudi slovenska pesem. Ta želja se je Matiji Zimi uresničila, domači pevski zbor pod vodstvom Toneta Greka mu je na domu ter ob odprtem grobu zapel slovenske žalostinke.

Matijo Zimo bomo ohranili v lepem spominu. Svojem in sorodnikom pa izrekamo naše sožalje.

Iz Škofič pa imamo še eno vest, ki bo zanimala naše bralce. Naš dolgoletni zdravnik dr. Herbert Peuschler bo namreč zapustil naš kraj. Preselil se bo na Štajersko, kjer je po svoji teti prevzel večje posvetstvo in bo tam izvajal tudi svojo zdravniško prakso.

Dr. Herberta Peuschlerja bomo v našem kraju pogrešali, ker je bil res izvrsten zdravnik ter se je močno prizadeval za zdravje našega prebivalstva. Kadarkoli ga je kdo klical, je vedno prišel in bil na mestu. Zaradi tega je užival velik ugled in o njegovi priljubljenosti dovolj jasno pričča tudi številni pacienti, ki jih je imel najmanj tisoč. Poleg svoje strokovne sposobnosti je bil dr. Peuschler spoštovan tudi kot človek, ki ni delal razlik zaradi narodne pripadnosti ali različnega prepričanja ljudi. V Škofičah je imel tudi svojo lekarno, kar je bilo za naš kraj velikega pomena, saj nam ni bilo treba hoditi po zdravila v oddaljeno Vrbo.

Ko se poslavljamo od našega zdravnika, mu na njegovem novem delovnem področju želimo mnogo uspeha. Zahvaljujemo se mu za njegovo res nesebično in požrtvovalno zdravniško pomoč, ki jo je skozi osem let nudil našemu prebivalstvu v Škofičah in okolici. Naša želja pa je tudi, da bi ga nasledil prav tako dober in nepristranski zdravnik.

Občni zbor Krščanske kulturne zveze

Minulo nedeljo je Krščanska kulturna zveza imela v Celovcu svoj redni občni zbor. Poleg drugih točk dnevnega reda so bile tudi volitve novega odbora. Občni zbor je za novega predsednika izvolil učitelja Jožkota Hudla; prav tako je bilo izvoljenih tudi več novih odbornikov.

Kot gost se je občnega zbora na povabilo udeležil tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze Hanzej Weiss.

TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV

Koroški Slovenci volijo

V rubriki „Tribuna bralcev“ objavljamo od časa do časa dopise bralcev našega lista; pri tem pa izrecno ugotavljamo, da v posameznih prispevkih izraženo mnenje ni nujno tudi mnenje uredništva.

Tokratni članek smo prejeli že pred nedeljskimi volitvami, vendar ga v zadnji številki nismo več mogli objaviti. Čeprav vsebuje članek tudi nekatere ugotovitve, ki se morda bolj nanašajo na medtem že minule deželnozborske volitve, ga kljub temu objavljamo, ker pisec v bistvu ne zavzema stališča le do enih ali drugih volitev konkretno, marveč predvsem izpoveduje svoje poglede na tozadevno odločitve koroških Slovencev sploh.

UREDNIŠTVO

No, zdaj smo pa spet tam. Vestnikarji bodo volili socialiste, čeprav se bere po koroškem tisku, da so titokomunisti, Narodni svet pa bo „omogočil“ glas za OVP. Seveda je bilo to enoglasno sklenjeno, ta enoglasnost se obvoha celo dol do Remšnik, in je zaradi tega postalo obvezno za koroško ljudstvo. Pa se more kdo spomniti, kdaj so naši „narodni voditelji“ že črpali podlago za svoje ukrepe iz ljudstva?

Na posebne dosežke za koroške Slovence se res nobena stranka na deželni ravni ne more ozirati. Vendar znajo Slovenci sami poiskati, kaj se je v njih prid storilo. Socialistična stranka je vzela na izgledno mesto slovenskega kandidata — vsekakor nekaj; OVP pa tega ni bilo treba, ker je vedela, da jo bodo slovenski desničarji tudi brez tega podprli. Treba je videti gospodarske momente. gospodarski vzpon Avstrije, mir v državi; ti trije činitelji so omogočili Narodnemu svetu, da je pozval slovensko ljudstvo, naj odda glas za OVP. Gospodarska rast Avstrije je za Koroške Slovence silnega pomena; Vospnirnik to vidi, to se mu mora kljub vsemu pustiti, drugače bi s tem ne utemeljil svoje odločitve (Naš tednik št. 4, 22. 1. 1970).

Prezrimo pomanjkanje narodnostnih vidikov, zadovoljimo se z gospodarskim napredkom Avstrije in poglejmo naprej. Narodni svet, tako beremo v Našem tedniku, bo podprl tudi koroško OVP. Jasno je, da Vospnirnik tu zaradi druge politične barve ne more več polagati važnosti na gospodarske momente. V tem primeru z „gospodarskim vzponom“ svojega koraka ne more razložiti, gospodarstvo na Koroškem ni tako važno kot v Avstriji, v tem primeru zadostujejo lepe obljube s strani OVP. In te so tu, kajti „koroška OVP je pripravljena, da rešuje vsa odprta vprašanja, ki zadevajo manjšino...“ (NT 5, 29. 1. 1970). Že spet, kdo bi si to mislil. Za primer, da bi ljudska stranka kdaj ne podala kakih obljub, bomo koroški Slovenci še vedno lahko rekli: volimo OVP, ker je njena barva črna; črna pa je naša bodočnost. O da, nekaj se bo vselej dobilo.

Da je za izid zadeve Vetrinji odgovorna v pretežni meri koroška OVP skupaj z FPÖ (v nevarnosti pes in mačka rada postaneta prijatelja), to Narodni svet svoji izvoljenki OVP radevolje blagovoli prezreti in razve-

javiti z ugotovitvijo: „V zadevi okoli Vetrinja so se vpregle proti Slovincem sile iz vseh političnih tabarov na Koroškem“ (NT 5). No, te sile bomo zdajle tudi podprli. Ljudje so pa res hudobni; kako bi mogel kdo zahtevati od OVP, naj bi igrala kakšno drugo vlogo v tej igri? Človeško nemogoče. In kako se OVP smili Narodnemu svetu. Smili zato, ker ne more „vseposvoda“ v deželi otvarjati javnih objektov“ (NT 5) in je tako na slabšem. Naj se tolaži s tem, da je dobila vsaj slovenske glasove, ne da bi se morala zanje odločiti. Čisto zastoj so takorekoč jubilejni dar koroških Slovencev za leto 1970. Ostale tri stranke tega niso dobile; zakaj pa so se tako nemogoče obnašale v zadevi okoli Vetrinja. K sreči je sam koroški deželni glavar s svojimi „verletzende Unterstellungen“ (kakor da bi desničarske organizacije ne nastavlale nobenih emigrantov, kakor bi ne obstajale nobene zveze Mohorjeve družbe z emigrantskimi krogi recimo v Argentini, kakor da bi ne bilo poverjenikov za emigrantsko literaturo v Mohorjevi hiši, kakor da bi se v Mohorjevi tiskarni ne tiskala in v Mohorjevi knjigarni ne prodajala nobena emigrantska literatura...) prihitel na pomoč, da je NskS laže našel grešnega kozla.

Na celi črti gospodarski uspeh črnih torej ne drži, mir pa je vladal tudi na Koroškem, kjer vladajo rdeči; s tem so izčrpani vzroki, zaradi katerih se je NskS odločil za OVP. Kdo se bo brigal za to, da koroški rjavo-srajčniki ne bodo preveč prostodušno trosili nemira v deželi, je znano tudi Narodnemu svetu. OVP gotovo ne, ta bo šla raje v koalicijo z njimi. Je še kaj, kar govori v prid OVP? O seveda, so še drugi, mnogobojni zanimivi vzroki svetovnonazorni in načelni momenti. Seveda, to je učil svojčas že Inzko in priden učene Vospnirnik si kaj takega zapomni. „Odločilni pa so bili tudi svetovnonazorni in načelni momenti,“ piše NT 4. V naslednji številki beremo: „Boleč zgodovinski razvoj nam onemogoča uspešen samostojen nastop“. Kako čudovito se to ujema: nimamo toliko narodne moči, da bi vsakih pet let enkrat samostojno nastopili, imamo pa toliko ideološke moči, da svoje glasove lahko za boglonaj podarimo nemškimi strankami! Organizirali smo skupna romanja, sestavili

(Dalje na 5. strani)

ZVEZA SLOVENSKE ŽENA

V a b i l o

Vabimo Vas na občni zbor Zveze slovenskih žena, ki bo v torek 10. marca t. l. ob 13. uri v Dijaškem domu SŠD, Celovec, Tarviser Straže 16. Ob tej priložnosti bomo proslavili tudi mednarodni praznik žena. Vabimo Vas, da se občnega zbora zanesljivo udeležite.

Odbor

šila, se je vse ohladilo, kakor hitro je spoznal še sestro. Melita je bila zagrenjena, večkrat žalostna, bila je zaprta vase in materi prav nič podobna. Hotela je biti samosvoja in delala je prav to, česar mati ni želela. Zato sta se večkrat sporekli.

„Mama, pomeri ta plašč, da vidiš, kako ti pristaja!“ Slekla ga je in ga pomagala obleči materi.

„No, kako sem vama všeč, deklet?“ je vprašala in se postavila pred ogledalo.

„Oh, lepo, mama,“ je rekla Ana, Melita pa je molčala.

„Na Melita, ne glej takoj žalostno, še ti ga pomeri!“ Mati je odložila plašč in ga ponudila hčerki. Melita pa se je zaničljivo in uporno postavila: „Ne bom ga pomerila. Dali so ji ga Nemci. Ukraden je kdove komu. Selijo ljudi, streljajo in zapirajo.“

„Ne bodi neumna, Melita, kaj govoriš?“ je zavreščala mati ježno in razočarano. Ana pa je prebledela, vzela plašč iz materinih rok in ga obesila. Spomnila se je boja na cesti, spomnila se je tudi besed ujetega partizana: švabska vlačuga Zakrila si je z rokama oči, zajokala in se sedla na stol. „Mama, vzemi plašč, tvoj je. Jaz ga ne bom nosila.“

„Melita, hudobna si! Ana je tako dobra z nama, ti jo pa tako žalosti.“

Meliti je sovraštvo ugasnilo v očeh. Ko je videla sestro jokati, ji je bilo žal za grobe besede. Ana je odšla v svojo sobo, se slekla in legla. Zakopala je obraz v blazino in jokala kot otrok. Mati je prišla za njo in jo skušala potolažiti. Vendar ni spravila iz nje drugega kot to, da želi biti sama. Še nekaj časa je poslala ob postelji, potem je ugasnila luč, šla v svojo sobo in legla.

Ana ni mogla zaspati. Solze so ji olajšale bolečino. Z odprtimi očmi je strmela v mrak. Razmišljala je o sebi. Kako čudno se je zapletala. Nenadoma so ji stvari, za katere

je mislila, da jih je razčistila, postale nerazumljive in moreče. Skrbelo jo je, kaj bi rekla mati, če bi vedela resnico. In sestra? Zakaj jo sovraži? Od kod to nenadno sovraštvo do Nemcev? Italijane je sicer vedno sovražila. In potem stotnik Kniecke? Ta žival, iz katere kar vre energija. Požiral jo je in slačil z očmi, če je major le za hip odmaknil pogled. Čutila je njegovo pohotnost, da ji je bilo vroče in nerodno obenem. Na večer, preden sta z Wolfom odšla, sta se s Knieckejem srečala pred vrati. Imela je občutek, da jo neprestano išče, da bi mogel biti z njo na samem. Ni mogla pozabiti, ko ji je rekel kar naravnost: „Ana, tako prekleto ste mi všeč, da tega ne morem pridržati zase. Mislim bom na vas in upam, da se še srečava. Računajte name! Jaz vam bom v pomoč, kar koli bi se zgodilo! Sam ali z svojo enoto! Želim vam uspeha in mnogo sreče! Ne zavidam vas. Zavedajte se, da so vam dali težko nalogo. Ne dajte se zaslepiti — ne bo lahko!“

„Zahvaljujem se vam, gospod stotnik,“ se mu je nasmešnila in mu ponudila roko v slovo. Prijel jo je z obema rokama in spet jo je poddržal, da jo je iskra njegove strasti vso prevzela. Ni mu umaknila roke, ko jo je pobožal. Sramovala se je, povesila je oči, in vendar ji je ugajalo.

„Kako sem slaba,“ si je očitala. Kniecke ji je bil prav tako všeč kakor Wolf, le s to razliko, da pred stotnikom ni čutila strahu in bi bila z njim mnogo bolj sproščena. Nato je odhitela po hodniku in se še enkrat ozrla. Stotnik je stal in gledal za njo z izgubljenim pogledom.

Ko sta se z majorjem Wolfom vozila nazaj, za spremembo ponoči, sta se vso pot razgovarjala. Mnogo jo je spraševal in ji utrjeval misli, katere ji je že povedal. Čeprav se je upirala, se je morala podrediti njegovi besedi. Razorožil jo je. Kar koli mu je oporekala, na vse je pritrdil, da ima po svoje prav, nato pa je s svojimi dokazi podr-

vse, kar je trdila in zgradil neko drugo resnico, ki je ni mogla ovreči.

Utrujenost ji je zmedla osebe in predstave. Zaspala je. Ko se je zjutraj zbudila, je bilo sonce že visoko na nebu. Melita je bila v šoli, mati pa je brkljala po kuhinji. Zavoljo nje ni šla v službo.

„Ali si se naspala, moja mala?“ jo je nagovorila v nemščini, ko ji je prinesla zajtrk v posteljo.

„Naj ti povem novice, odkar te ni bilo. Bogdan je bil trikrat pri nas in se zanimal zate. Mene je spraševal in drezal je v Melito. Delal se je, kot da ne verjame mojim besedam. Noro se je navdušil zate. Rekla sem mu, da si zbolela. Grozno je udiral čez komuniste. Pravil je, da je iz prve roke zvedel, kako je bilo v Grčaricah in na Turjaku, kjer so rdeči pobili cvet bele in plave garde. Pravi, da ne bo dolgo zdržal v mestu. Še vedno ga zanaša kot lupino na vodi.“

Ana se je nasmešnila: „Ta ne bo šel nikamor. Že dve leti se pripravlja na vojno.“

„Te dni te bo gotovo obiskal.“

„Ne maram ga videti. Sita sem ga. Odveč mi je. Odpravila ga bom.“

„Prav imaš, Ana. Vsi vedo, da je z belimi. Nemci s trdo roko in s težavo obvladujejo mesto. Fronta pa je vsak dan močnejša. Pred nekaj dnevi so ubili pismoonošo Jernejčka. Navsezgodaj, ko se je revež odpravil v službo, ga je doma na pragu nekdo ustrelil. Nič več ne bo pisem od njega, Ana.“

„Jernejčka?“ se je začudila Ana. „Človek bi mislil, da ne zna štet do pet. Revež! Tako prijazen je bil in ljubezniv.“

„Kaj vse ne govorijo ljudje? Eni pravijo, da je delal za bele in ovajal Fronto, drugi pravijo, da so ga beli, ker je bil za rdeče. Hudi časi prihajajo! Mnogo mladih je med-

ALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRITRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BR

Koroški Slovenci volijo

(Nadaljevanje s 4. strani)

smo precej molitvenikov, skuhalo smo vrsto duhovnih vaj, nismo pa v stanju, preštudirati eno samo politično knjigo, recimo tako za začetnike. Ugotavljamo, da ne moremo samostojno nastopiti, pri tem pa prav ničesar nismo ukrenili, prav ničesar poskusili, da bi skupni nastop omogočili. Ali res mislimo, da bodo slovenski glasovi sami od sebe padali v naročje, da se ne bo treba zanje pobrigati na licu mesta? Kaj so naše slavne politične organizacije od zadnjih deželnozborskih volitev (1965) naprej do danes podvzele za skupno narodno korist, da se po petih letih ne vidi več kot ugotovitev: „ni izgledov“? Čemu so nam take organizacije sploh potrebne, dol z njimi, saj bi razvoj tudi brez njih ne bil drugačen. Kaj nam je bog podelil tako malo pameti in toliko vernosti, ko je delil svoje dobrrote? Ta vernost je pa že od zlomka, pa pamet tudi ni najslabša reč!

Leta 1965 smo še spravili skupaj slovensko listo za deželni zbor, letos to ne gre več. Ali ni NskS vedno trdil, da imamo še narodne stebre? Črno na belo je zapisal, da na Koroškem ni narodnega razkroja, ker imamo še duhovnike na branikih; imamo Mohorjevo družbo, farno mladino, slovensko gimnazijo...; mene še danes ušesa boljijo od tega. Kje so zdaj tako slavljene narodni stebri, kje so zdaj tako čašteni duhovniki, ki bi stali na branikih, kje so naše „idejno močne“ ustanove? Za boga milega, če smo se vsa leta zagovarjali in se zanašali nanje, če smo se naravnost ponašali z zaledjem, ki je „z malo izjemami“ baje na strani Narodnega sveta, če smo izdelali celo tozadevno okrožnico, beri „program“ Narodnega sveta, zakaj za zlodeja kar nenadoma beremo tisto reč o „bolečem razvoju“? Dragi predsednik Narodnega sveta, kakor ti je tudi neprijetno, pa se vendar prav zdajle lahko zgodi, da se bova pobotala. Najine izjave se približujejo, najina spoznanja v teh rečeh so si zelo slična; da ne bo kakih zadržkov, ti prezrem tudi dejstvo, da kot sodelavec mladja skozi tri leta nisi ničesar lastnega napisal, nisi razvil prav nobene kulturne ali literarne pobude in zato ob mladju 7 izstopil, ne da bi zapustil kakršne koli zasluge. Končno se le odražajo nekatere skupne stvari. Tudi jaz sem trdil vsa ta leta tisto reč o „bolečem razvoju“; nisem mogel razumeti, kako se ti in tvoja organizacija vpiro takega položaja ukvarjata z ideološkimi problemi, zakaj za zastopata cerkvene interese in ne narodne. Predlagal sem, da bi politične organizacije mo-

rale biti pobudnik temu položaju primerne narodnega dela. Nič zato, pozno a končno se le bere v NT, da smo spoznali vsi eno in isto, naš boleč razvoj. Zato bi bilo vsaj zdaj edino dosledno, da vsi skupaj, ti, oni levo, oni desno, oni ob robu, tudi levica, jaz in vsi brez izjeme podvojimo, strnemo skrb za recimo skupno slovensko listo v naslednjih petih letih. Bi ne bila tvoja dolžnost, to predlagati?

Seveda bomo morali nekoliko spreminiti način. Ideološke momente bomo pustili ob strani. Nobena avstrijska stranka ni šla z ideološkimi argumenti v volilni boj. To je ostalo prepuščeno spet „krščanskim“ Slovincem. Se Narodnemu svetu še vedno ne zdi, da je na tem nekaj gnilega? So res samo v OVP kristjani? OVP se bo poživigala na ideološke momente, če bo šla v koalicijo z FPÖ. Merodajni bodo politični argumenti, merodajno bo čim večje število. Mar to za politiko koroških Slovincov ne velja? Bi se ne mogli zediniti obe slovenski organizaciji za skupen nastop? Dokler NskS poudarja svoje „ideološke argumente“, kaže, da na to možnost še misli ni. Res lepe narodne zastopnike smo si izvolili, pardon, so nam vsilili! Prvi je pri njih ideološki vidik — zato prijateljstvo z Nemci iste ideologije; vse drugo mu je podrejeno, celo očitna, javno izpričana likvidacijska politika FPÖ. Glavno je, da ne pozabimo „sveti angel varuh moj“; ko pride tako dalec, pa le glejmo, da se nam heiliger Schutzengel mein ne bo preveč zatikal. Sicer so Kadras tukaj še nekaj podvzeli, pa nič ne škodi, če še sami malo podregamo. In če nemščina kake stare ženice ne bo prav tekla, kar s tridnevno sem: za širjenje vere. Hitro z akcijo „brat v ideološki stiski“ na dan. Vera je v nevarnosti! Šment bi bil, da bi morale podeželske ženice zavirati narodno delo Narodnega sveta.

Je res, da se je NskS začel že 14. novembra 1969 pripravljati na volitve? Tako zgodaj že. Bi ne bilo treba, ko pa je stvar tako enostavna. Naj OVP ukrene proti Slovincem kar koli, NskS jo bo podprl, zaradi ideoloških momentov. Nikdar naj bi Seitschnig ali Bacher ne morala reči, da sta se morala za slovenske glasove posebno truditi ali celo kaj storiti zanje. In če bi se nekako dalo prilesti na deželnozborski stolček — danska manjšina v Schleswig-Holsteinu v Zahodni Nemčiji je v tem oziru na boljšem... no, pa pustimo osebne stvari. Saj smo vsi kristjani in ne smemo tako dlakosepko meriti. Malenkostni smo le pri rojakih

Avstrija tretjič pred EGS

V sredo minulega tedna je komisija Evropske gospodarske skupnosti sklenila, da bo svoje poročilo k vprašanju interimske trgovinske pogodbe z Avstrijo predložila ministrskemu svetu šestorice. Slednji bo verjetno že marca zavzel do poročila dokončno stališče. V Bruslju in na Dunaju menijo, da bo to stališče pozitivno in da bo pogodba o olajšavah trgovine med Evropsko gospodarsko skupnostjo in našo državo izdelana še pred poletnimi političnimi počitnicami.

Po neuspešnih poizkusih avstrijske vlade v Bruslju leta 1961 in leta 1966 je ta lani decembra napravila nov poizkus v smeri ureditve svojih trgovinskih odnosov z EGS. Pri tem poizkusu je svoje želje omejila na ureditev dveh vprašanj: postopnega zmanjšanja carin, ki hromijo medsebojno blagovno izmenjavo, in olajšanja izvoza živine v dežele EGS. Na te zahteve se je omejila spričo tega, ker s prvima poizkusoma ni uspela. EGS je namreč zavrnila tako avstrijsko željo po pridružitvi kakor tudi željo po harmonizaciji trgovinske, carinske in agrarne politike.

Kakor izgleda, bo dunajska vlada s sedanjimi željami v Bruslju uspela. V poučenih krogih v Bruslju in na Dunaju menijo, da tokrat s strani EGS ne pričakujejo težav, izvzemši to, da gredo pri EGS predstave za tem, da mora biti interimski trgovinski sporazum prilagojen na pogoje poznejšega globalnega sporazuma s carinsko unijo odnosno cono svobodne trgovine med EGS in Avstrijo kot glavno vsebino. Težave, ki utegnejo pri tem nastati, spričo ublažitve vzdušja v bruseljski šestorici do drugih držav ne bodo nepremostljive.

Težave pa utegnejo nastati na

drugače mišljenja, tam pa pošteno, kajti vera je prvo. Hitro sem s citatom: „Kdor ni z menoj, je proti meni...“. Ker je bila odločitev Narodnega sveta ideološkega značaja — kaj drugega vpiro dejstev ni mogla biti — je bila že od vsega začetka jasna. Na kaj so se torej cele tri mesece pripravljali? To je pa res potratna časa. Bi odborniki raje šli v tem času ven na teren, bi jih naši ljudje vsaj spoznali in jih po 20 letih obstoja vsaj enkrat videli.

Oddan glas je oddan glas in se mu ne pozna več, kaj si je hotel volivec pridržati ali kakšne pogoje je stavil. Kritičnost Narodnega sveta pa sili človeka v smeh. Če ob Vetrinju ni bilo povoda za kritiko in posledice, tega tudi ob drugih priložnostih ne bo. Kakšen razvoj, kakšne fraze!

Florian Lipusch

Dunaju. Te težave bodo prej terminskega kot političnega značaja. Politično se sedanja baza za razgovore z EGS ujema s svoječasnim predlogom predsednika SPO Kreisknega, da bi bilo boljše, tako imenovano veliko rešitev vprašanj med Avstrijo in EGS odložiti na poznejši čas ter se zaenkrat zadovoljiti s kolikor toliko znosno interimsko

LANI V JUGOSLAVIJI:

114 milijonov mejnih prehodov

Po podatkih jugoslovanskega zveznega tajništva za notranje zadeve je v letu 1969 prestopilo jugoslovanske meje 114 milijonov oseb, to je skoraj šestkrat toliko, kolikor ima Jugoslavija prebivalcev. V tem številu so upoštevani tako tujci, ki so potovali v Jugoslavijo, kakor tudi jugoslovanski državljani, ki so potovali v inozemstvo. Na jugoslovanskih mejnih prehodih so lani našteali tudi 12.337.000 motornih vozil, na jugoslovanskih letališčih pa je pristalo oziroma odletelo 6.560 letal tujih letal. družb.

Najbolj „odprte“ meje ima Jugoslavija z Italijo in Avstrijo, zato je razumljivo, da so na teh mejah zabeležili tudi največje število mejnih prehodov. Mimo dejstva, da se teh mejnih prehodov poslužujejo skoraj vsi, ki prihajajo v Jugoslavijo iz zahodnih dežel, je na italijansko-jugoslovanski ter avstrijsko-jugoslovanski meji uveden tudi režim maloobmejnega prometa, ki prav tako zelo veliko prispeva k porastu števila mejnih prehodov. Za Italijo in Avstrijo so po številu mejnih prehodov v Jugoslavijo oz. iz Jugoslavije sledile po vrstnem redu Madžarska, Bolgarija, Romunija, Grčija in Albanija.

Leta 1967 je jugoslovanske meje prestopilo „samo“ 85,5 milijona oseb, leta 1968 jih je bilo že 90 milijonov, lani pa — kakor navedeno — 114 milijonov.

rešitvijo. V tem pogledu imata torej OVP in SPO sedaj skupni imenovalec.

Težave terminskega značaja lahko nastanejo po volitvah prihodnje nedelje. Odvisne bodo od izida volitev, ki bodo baza za vprašanje, kakšna bo prihodnja zveza na vlada in kdaj bo do nje prišlo. Odvisne pa bodo tudi od tempa, s katerim bodo hoteli v Bruslju spraviti sporazum z Avstrijo pod streho. Da se jim pri tem precej mudi, sledi iz sporazuma, ki so ga medtem sklenili z Jugoslavijo, pa tudi iz vidne težnje, da bi, preden stopijo v razgovore o pridružitvi Velike Britanije in skandinavskih držav, imeli pri drobnih vprašanjih čisto mizo. Na tempo v Bruslju pa pričena vplivati tudi pritisk s strani GATT, to je organizacije splošnega sporazuma o carinah in trgovini. Ameriški predstavniki v tej organizaciji so namreč dali začetkom minulega tedna čutiti, da se ne strinjajo s sedanjimi poizkusi EGS, da bi po svoje prevotila določila omenjenega sporazuma. Vsaj zaenkrat izgleda tako, da se EGS za ameriški protest malo briga in da ji je zelo za tem, da postavi določena dejstva.

Vse te okoliščine bodo v precejšnji meri vplivale na vsebino prihodnjih pogajanj v Bruslju ter na njihov tempo in zaključek. Ne nazadnje pa bo na to vplivalo tudi vprašanje, kako bo Sovjetska zveza reagirala na sedanji poizkus Avstrije.

*

Zgoraj omenjeni sporazum med EGS in Jugoslavijo je bil po dveh letnih pogajanjih pripravljen začetkom februarja za podpis. Njegova vsebina se v bistvu nanaša na olajšave jugoslovanskega agrarnega izvoza v dežele EGS, kar je tudi ena od avstrijskih želja. Po tem sporazumu bo EGS svoje dodatne carine oz. dajatve (Abschöpfungen) na uvoz živine in mesa iz Jugoslavije znižala za 20 do 25 odstotkov. Istočasno sporazum predvideva znatne olajšave za jugoslovanski izvoz kore, tobaka in vina v dežele EGS. Poleg tega vsebuje tudi povečanje jugoslovanskih izvoznih kontingentov tekstilnega blaga v dežele bruseljske šestorice. Sporazum bo ministrski svet EGS odobrila na enem svojih marčnih zasedanij.

tem odšlo v gozdove. Racije so na dnevnem redu. Ljudi vozijo v tarobišča. Ljudje so nespametni, ker se upirajo premoči. Tega ne vedo, da Nemci niso Italijani. Kar strah me je! Bojim se na ulico."

"Mama, pa vendar ne obupuješ?"

"Ne! Jaz še verujem v nemško zmago."

Ana se je nasmejala in prijala mamo za roko: "Upajmo! Izvedela sem, da bodo uporabili tajno orožje, potem se bodo stvari zasukale."

"Saj se morajo. Tu v mestu vre, tudi pri nas v uradu zbirajo za Fronto!"

"Naj zbirajo! Tudi jaz se bom povezala s Fronto!"

Mati se je zdržnila in se v skrbah zagledala v hčerko, kot da je ni prav razumela.

"Jaz, mama. Čemu me gledaš tako osuplo? Pravzaprav bo malo drugače. Povezali me bodo Nemci. Povsod imajo svoje ljudi. Priznam ti, da mi ni dosti do tega, ker za politiko nikoli nisem imela smisla."

Materi je legla na obraz tiha skrb. Sence pod očmi so se ji povečale. Vstala je in sklenila roke: "Otrok moj, to je nevarno! Kaj mislijo?" Vprašujoče je pogledala hčerko.

"Mami, vse to je v zvezi s službo, ki si mi jo ti prikrbela."

Mati je pomolčala, v obraz se ji je zarisala odmaknjena žalost in razočaranje.

"Kaj je s teboj, dekle? Tako si se spremenila. Bleda in zaskrbljena si. Tako čudno odrasla si se vrnila. Kaj si pravzaprav delala?"

"Mami, prosim te, ne izprašuj me! Tudi tebi ne smem povedati. Podpisala sem, da bom molčala."

Mati je obstala s povešenimi rokami, osupla in razočarana ob svoji hčeri. Šele sedaj je doumela, za kaj gre in beseda ji je zastala v grlu. Nehote se je spomnila na Jemežka.

Ana jo je hotela pomiriti. "Mami, ne skrbi! Dali so mi majhno nalogo. Nemci hočejo vedeti, koga plačujejo. Ti ne razumeš tega sveta in tudi jaz ga doslej nisem razumela. Midve sva poznali Nemce iz Goetheja, Schillerja, Mozarta in Beethovna. Prevzela naju je ta globoka kultura, ki jo je vate vcepila tvoja mama. Verjeli sva v človečnost te kulture, nisva pa poznali novega nemškega duha. Jaz sem prebrala mein Kampf in Mit dvajsetega stoletja. Po zmagi na svetu ne bo prostora za druge ljudi kot za vsemogočno arijsko, gospodujoče ljudstvo in za sužnje. Goethe tega ni pisal. In tudi drugi nemški duhovi ne. Stvari so se pač spremenile. Spoznala sem le to, kdor reče pri Nemcih a, bo rekel tudi z. Tega gotovo nisi upoštevala, ko si se menila s svojimi znanci."

"Ana, ne razumem tega in tudi ne vem, če se bo to srečno izteklo. Jaz sem ti hotela dobro. Za te stvari nisi rojena, ker si prenežna. Jaz tudi ne. Ne vem, če ni Melita pametnejša od naju obeh. V nekaj mesecih se je spremenila. Postaja mi tuja. Vse bolj sem v skrbih zaradi nje. Ostaja zdoma. Včasih je bila samo doma ob knjigah. Kakšne opravke ima, kdo ve. Pravi, da gre k prijateljicam, da se skupaj učijo. Če ji branim, se spreva. Sumim, da je povezana s Fronto. Slišala si jo sinoči. Z ihto govori čez Nemce in čez bele. Ana, ne govori ničesar pred njo. Ni ji vseč, da greš v nemško službo. Otročja je in lahko bi napravila kakšno neumnost. Pred nekaj dnevi sem našla med njenimi zvezki komunistično propagando. Majhen letak, ki poziva mladino v boj proti Nemcem in beli gardi. Trdo sem jo prijala. Izgovorila se je, da ga je našla na ulici. Vem, da ga ni. Na listku je pisalo: Ko prebereš, daj naprej! Sežgala sem letak. Jokala je in dva dni ni govorila z menoj. Fantje ji tudi že rojijo po glavi. Dojemljiva bo za njihove želje."

Melita se opoldne še ni vrnila iz šole. Mati in Ana sta

kosili sami. Domov je prišla pozno popoldne, ko je mati že odšla v mesto.

"Bila sem pri prijateljici, ki ima god. Povabili so me in bilo je zelo lepo. Na kosilu sem bila pri njej," je pripovedovala Melita, odložila knjige in legla na divan.

"Melita, ni prav, da žalostiš mamo. Tako se peha in naju s težavo spravlja h kruhu. Dobra in pridna si bila včasih," je Ana začela pogovor in likala. Poznala je sestro in vedela je, da ji le lepa beseda seže v srce.

"Veš, Ana, prav je, da sva sami. Želela bi se pogovoriti s teboj. Mama je nemogoča. Histerična. Živce je izgubila. Posebno, odkar te ni bilo. Ne da mi miru. Kaj vse počenja z menoj. Sita sem njenih pridig. Ušla bom v hosto," je zahtevala Melita in solze so se ji zalesketale v temnih, velikih očeh. "Ne prenašam več tega. Vsak dan te mi daje za zgled: poglej Ano, poglej Ano, poglej Ano! Jaz pa po tvojih zgledih ne bom živela. Ana, oprosti mi zaradi plašča. Če tega ne bi bilo — tega tvojega večnega zgleda, ti plašča ne bi oponesla, čeprav Nemcev ne maram."

Ana je prenehala likati in začudeno je gledala sestro. Pri srcu jo je stiskalo; zdaj je razumela, zakaj ji postaja tuja. Njena in materina krivda je kot senca padla med nju. Samo to je rekla: "Melita, oprosti tudi ti, nisem vedela tega. Nikoli nisi nič rekla."

"Nisem! Molčala sem in grenko mi je bilo. Danes pa ti povem, najini poli gresta narazen. Vem, da imam prav, vidve z materjo pa najbrž ne. Težko mi je zaradi tega. Šla bom, kakor hitro bom mogla."

"Kako to vendar misliš? Midve imava po materi nekaj nemške krvi. Ne zameri ji in skušaj jo razumeti! Mati je bila vzgojena v avstrijskem duhu in prihodnost vidi v Nemcih."

"Jaz pa je ne vidim. Sita sem tega hvalisanja Nemcev."

VLADO FIRM

Prepozno

Z Janjo sta bili prijateljici. Skupaj sta stanovali, se učili in hodili v šolo. Janja je bila iz boljše družine, meščanske; Brigitin oče pa je bil kurjač na železnici. Le s težavo je zmožal tistih nekaj krajcarjev, ki jih je hčerki pošiljal vsak mesec v mesto za šolanje. Brigita je imela le dvoje kril, dvoje bluz in samo en par čevljev in to za praznik in delavnik. Imela pa je pšenične lase, mehke modre oči in dobro srce. Rada je hodila v šolo, v sedmo gimnazijo. Z Janjo sta v razredu skupaj sedeli. Tudi sicer Janja ni bila slaba prijateljica, le malce muhasta in kdaj pa kdaj nekoliko ponosna na svoje meščansko poreklo.

Tega popoldneva je zahajajoče sonce radovedno gledalo v njuno malo a lepo sobico. Janja je stala pred starinskim ogledalom in si navijala lase. Na nočni omarici so stali njeni črni čevlji z visokimi petami. Na dolgo tega jih je kupila. Sive z visokimi petami pa je imela še v nočni omarici. Na okenski kljuki je visela njena obleka višnjeve barve. V njenih rjavih očeh je bilo pričakovanje večera s plesom. V mislih je bila že v kazino. Pod stropom trepetajoča svetloba lestencev, osladni vonj po parfumu, položeni parket in dvorana polna mladega sveta. Že osiveli in zdolgočaseni profesor je postal ob oknu in morda pozabljal, da je

Butalec je prodajal osla

Imel je Butalec osla, ki se je rad upiral delu. Pa je sklenil gospodar, da ga proda, in ga je postavil na semenj.

Pride mimo sejmar. Otiplje osla spredaj in zadaj in pravi: „Sivec je pripraven, samo da bi mu bil rep krajšil!“

Sejmar stopi naprej po sejmu. Butalec pa ne bodi len, seže po nož in odreže oslu rep za dobro dlan, češ, zdajle rep ne bo predolg, zdajle bo sivec kmalu našel kupca.

Res ni trajalo dolgo časa, ko se ustavi drug sejmar. Tudi njemu je osel všeč — nože, vrat, vse mu ugaja, samo rep ne — in pravi: „Kupil bi žival, ni napačna. Škoda le, da nima repa!“

„O,“ pravi Butalec, „če vam je drugače po volji, zaradi repa se kupčija ne bo razdrla, rep je tukaj!“

In je segel v torbo ter sejmarju pod nos pomolil odrezani rep.

Fran Milčinski

bil njega dni tudi sam mlad in poskočen. Vse to je bilo že tako jasno načrtano v Janjinih mislih.

„Tako, pripravljena sem, Brigita, in menim, da sem dovolj lepa in mikavna,“ je na pol zares na pol za šalo dejala Janja. Brigita je molčala in strmela vanjo. V srcu jo je zbudilo. „Se nekaj bankovcev imam, sicer pa bo tako kmalu konec meseca, veš, potem pišem očetu in mošnjiček bo zopet poln,“ je čebljala Janja in izpod obrvi nagajivo pogledala Brigito.

V sobo je silil mrak. Janja je vzela ročno torbico, s pogledom ošvrknila Brigito in dejala: „Pojdem, nikar ne zaklepaj sobe, sicer pa boš tako še prebirala knjigo, ko se vrnem.“

„Počakaj, tudi jaz bom takoj nared,“ je odgovorila Brigita. „Črno krilo oblečem in

belo bluzo, Le s čevlji ne vem kako bi? Imam le ene, morda pa bi mi ti...“

„Takšna pa res ne moreš na ples,“ jo je zavrnila Janja. „Čevlji, čevlji, saj to ni vse. Krilo in bluzo, ha, kaj vendar misliš! Kazino ni kmečka ohcet, Brigita.“ Beseda za besedo ji je letela iz ust.

Siroko razprtih oči je Brigita strmela vanjo. „Janja!“ V njej se je nekaj podrlo. Ustnice so ji zatrepetale. Stopila je k oknu, skozi katero je silil mrak, ki se je prerekal z vetrom. Zabil je solzo, ki se je zalesketala v njenih mehkih očeh. Odpela si je črno krilo, ki je šumno zdrsnilo na tla.

Janja je odprla vrata. Zaškrpala so. Obrnila se je. Ob oknu je trepetala senca njene prijateljice, a na tleh je ležalo njeno črno krilo.

„Brigita, oprost, nisem tako mislila; ne vem, kaj me je pičilo, oprost!“

Brigita pa je zrla v mrak, ki je bil vedno tako tihi in molčeč. Molčala je tudi sama.

„Brigita, vzemi moje sive čevlje, le obdrži jih. Skupno pojdeva na ples. Pohiti!“

Brigita pa se ni oglasila, ne obrnila. Njene noge so bile težke, kot so bile težke besede njene dolgoletne prijateljice Janje.

O možu, ki je hotel sam gospodinjiti

(Norveška pravljica)

Nekoč je živel mož, ki je bil zmeraj čemer in nezadovoljen. Njegova žena mu nikoli ni zadosti naredila in ničesar ni prav naredila.

Ob žetvi nekoč je prišel pozno zvečer domov.

Prišel je rohniti in zmerjati, da je bilo že kar neznosno.

— Oh, očka, je rekla žena, — nikar ne bodi zmeraj tako hud. Jutri bova zamenjala najino delo. Jaz bom šla z žanjicami na polje, ti boš pa doma gospodinjal.

To je bilo možu po volji. Drugo jutro navezgodaj je žena vzela srp in šla z žanjicami na polje. Mož pa je ostal doma.

Najprej je hotel umesti surovo maslo. Napolnil je pinjo s smetano in mešal nekaj časa. Nato je postal žejen in je šel v klet, da bi si natočil čašo piva. Potegnil je pipo iz soda in pustil, da je pivo teklo v čašo.

Tedaj pa je zaslišal svinjo, ki je pritekla v kuhinjo. Stekel je s pipo v roki po stopnicah navzgor, urno kar je le mogel, da svinja ne bi prevrnila pinje s smetano.

Pinja je že ležala prevrnjena na tleh in svinja je cmo-

kala po smetani, ki se je razlila. Razjezil se je na vso moč, pozabil na sodček s pivom in je podil svinjo. Ko jo je ujel, je tako krepko zamahnil po nji, da je na mestu obležala.

Tedaj je zagledal pipo v rokah. Stekel je v klet, toda v sodčku ni bilo kapljice piva več.

Šel je in znova napolnil pinjo s smetano in prišel stepati. Kajti hotel je imeti surovo maslo za kosilo. Tedaj se je spomnil na kravo v hlevu, ki je še ni napojil in je gnal na pašo.

Toda bilo je prepozno, da bi jo gnal na pašo. Ker pa je na hišni strehi rasla visoka trava, je hotel položiti desko s hribca za hišo na streho. Po tej deski bo šla krava, si je mislil.

Toda po kuhinji se je plazil njegov najmlajši sinko. Ker se je kmet bal, da bo prevrnil pinjo, si jo je privezal na hrbet in šel v hlev. Tam je vzel vedro, da bi še napojil kravo, preden jo žene past na streho. Ko pa se je nagnil nad vodnjakom, mu je pinja zdrsnila s hrbta preko glave v globino.

Proti poldnevu je šlo. Ker ni imel sreče s surovim maslom, je hotel skuhati zdrobovo kašo.

Napolnil je kotlič z vodo in ga obesil nad ogenj na ognjišču. Tedaj se je spomnil, da krava lahko zdrsne s strehe in si zlomi vrat in noge.

Vzel je vrv, šel na streho in ga privezal kravi okrog vratu. Drugi konec vrvi pa je spustil po dimniku v kuhinjo. Šel je v kuhinjo in si privezal vrv okrog noge.

Voda je brbotala v kotličku in moral bi zakuhati zdrob. Takrat pa je krava zdrsnila s strehe in potegnila moža za vrv skozi dimnik. Visel je in ni mogel nikamor, ne navzdol ne navkreber. Krava pa je tudi visela med nebom in zemljo.

Na njivi je žena čakala in čakala, kdaj bo prišel mož in jo poklical h kosilu. Toda moža ni bilo od nikoder. Slednjič se ji je zdelo le predolgo in odšla je z žanjicami proti domu.

Zagledala je kravo viseti med nebom in zemljo. Šla je in s srpom prerežala vrv, da se je krava postavila na vse štiri noge. Mož pa je srečno padel iz dimnika v kuhinjo.

In ko je žena stopila v kuhinjo, je stal na glavi, v zdrobovi kaši.

Časna beseda

Ko je prišel očka iz službe, je opazil, da njegov sinko sedi na stolu in bulji v strop.

— Kaj nimaš nobenega drugega dela, Matjaž? — je vprašal — Nobene naloge ali kaj drugega?

Deček je neodločno zmajal z glavo.

— Nekaj bi ti rekel, očka!

— No, reci!

— Ampak... — za hip je zastal, potem pa nadaljeval: — Ampak pravzaprav ne morem, ker sem dal časno besedo, da ne bom povedal.

Očka si je popravil očala.

— Kaj pa to pomeni?

— Če mi daš časno besedo, da ne boš hud, potem ti bom povedal, kar vem.

— Kar zahtevaš od mene, je izsiljevanje, — je dejal očka strogo. — Kadar damo časno besedo, potem ne smemo z njo trgovati, ampak jo moramo držati. Zaponni si to!

Z odločnim korakom je odšel iz sobe in stopil v kopalnico. Tam je osupel obstal. Na oknu je bila razbita šipa.

— Kdo je to storil? — je vprašal jezno.

— To sem ti ravno hotel reči, — je odgovoril Matjaž plašno.

— Vedeti hočem, kdo je razbil šipo!

— Ampak saj si vendar sam rekel, da se časna beseda ne sme prelomiti.

— Lepo! — je zagodrnjal očka. — Pa mi vsaj povej, komu si jo dal!

Deček je mencial, slednjič pa je povedal:

— Dal sem jo mački!

— Neumnost! — je zagrmel očka. — Kako lahko mačka zahteva od tebe časno besedo, če je kaj razbila?

— Saj je ni zahtevala, očka! Jaz sem ji jo dal, in to je isto, mar ne?

— Zakaj pa je skočila skozi okno?

— Ker ji je nekdo privezal prazno konservo za rep!

— Kdo pa je bil to?

Deček je odločno zmajal z glavo.

— Tega pa ne morem povedati, očka! Dal sem časno besedo.

Kdo je bil to, otroci?

B. IVNIK

SONCE IN VETER

Sonce in veter sta se skušala, kateri bi bil močnejši. Dogovorila sta se, naj zmaga ta, ki bo prisilil popotnika, da sleče plašč.

Veter je začel hudo pihati. Zdolec in krivec sta se stlepla ter napravila dež in točo. Hotela sta popotnika prisiliti, naj sleče plašč. Popotnik je od mraza trepetal. Trdno je držal za plašč in se še bolj zavijal vanj.

Čez nekaj časa je veter potihnil. Vreme se je zvedrilo in sonce se je prikazalo. Sijalo je prav prijazno in upiralo žarke popotniku naravnost v hrbet. Toplota je rasla, sapa je postajala bolj in bolj gorka. Plašč mu je postal odveč. Vrgel ga je z rame in razgrnil na tla ter se vlegel v senco počivati.

Tedaj je veter pripoznal, da je premagan. Spoznati je moral, da se z lepim več da doseči kakor z grdim.

Kar pomisli, Ana, na očeta. S kom sva hodili v šolo? Čigav kruh smo jedli? Katera zemlja naju je zredila? Jaz sem z razredom v šoli! V razredu pa so vsi čez bele in čez Nemce. Starejša si in vedno si se imela za pametnejšo od mene. Povem ti, da mi ni prav, ker si sestra in greš k Nemcem v službo.“

„H komu pa naj grem? Vse imajo v rokah, živeti moramo in mati ne more zaslužiti dovolj. Malo pomisli!“

Zunaj se je začelo mračiti. Ljudje so hiteli na svoje domove in vrvež s pločnika je prihajal v sobo. V veži so se oglasili koraki. Vstopila je mati. Še preden je odložila košaro in slekla plašč, je že oštevala Melito.

„Prosim te, pusti jo, mami! Imejmo vsaj v hiši malo miru!“ je zaprosila Ana.

Mati se je razhudila: „Še zagovarjaš jo, naj jo pustim, da se potepa v teh časih. Spet je nekaj v mestu. Na vso moč sem hitela domov.“

Hrup z ulice je naraščal. Ana je skočila v sobo k oknu in odgnila zavese. Zunaj je odjeknilo nekaj strel in ljudje so panično bežali na vse strani kot živali pred ognjem. Čeprav je bil mrak, je videla strah na obrazih in negotovost v gibih. Z druge strani ulice sta pripeljala dva tovorna avtomobila in zavore so cvileče zahreščale. Iz avtomobilov so poskakali vojaki z golimi bajoneti na puškah in ustavili množico. Ljudje so nenadoma obstali, kot bi pribežali na obrežje velike reke. Tu so dvigali roke, kot bi molili ali nekoga pozdravljali. Med mrkim sivim zidovjem so bili videti majhni in neboljgjeni. Čeprav so bile radice v mestu vsa leta pogoste, se je čutila krivo pred tistimi, ki so jih strpali v kamione in jih vozili neznano kam.

Vrnila se je v kuhinjo.

„Racija,“ je dejala živčno. „Zunaj streljajo.“

Tedaj so se kuhinjska vrata nenadno in tiho odprla. Vstopil je mladenič v sivem povrtniku, razoglav in ves

zmeden pozdravil: „Dober večer.“ Zagledal se je v Melito, ki je sedela za mizo s knjigo v roki. Mati ga je radovedno in presenečeno pogledala.

„Blisk! Kaj pa je?“ je vsa iz sebe dahnila Melita, vstala in zaprla knjigo.

„Melita! Prosim vas, skrijte me. Nemci me gonijo!“ se je fant s koderastimi lasmi z vročičnim pogledom zazrl vanjo in v obe ženski, ki sta ga gledali nezaupljivo.

„Kdo ste, ki hočete pogubiti nedolžno družino?“ je preteče vprašala mati.

Namesto njega je odgovorila Melita: „Mami, to je moj dober prijatelj. Prosim, skrijmo ga! Skrijmo ga, prosim!“

„Niti govora! Pogubili nas boste! Pojdite, kamor vas je volja, mladenič!“ je dejala mati hladno in ukazovalno.

„Ne, mami, ne! Tega ne pozabim do smrti. Prosim, mami, naj ostane! Ne bodi kruta in ne podi človeka v smrt!“

„Ne! Rekla sem, da ne!“ je odsekala mati.

„Dobro! Grem! Oprostite!“ je dejal fant razočarano in se obrnil k vratom.

„Počakajte!“ se je vmešala Ana. „Skrijte vas bomo!“

„Toda Ana! Kaj vendar misliš?“ Mati je bila vsa prepadena.

„Vse bom uredila. Pojdite z menoj v mojo sobo! Melita, vzemi v roke pletenje, mami, ti pa likaj perilo, če medtem kdo pride!“

Nenadna sprememba v odločitvi je fanta zmedla. Stopil je za lepim dekletom v sobo z roko v žepu in s prstom na petelinu pištole.

Pripeljala ga je v sobo. „Zaprla vas bom v omaro, zaupajte mi, ne bodo vas našli,“ je dejala tako mimo, da je njen mir vplival tudi nanj. Hvaležno se ji je nasmehnil. Razgrnil je svilene obleke in stopil v omaro. „Gospodična,“ je poklical, ko ga je že hotela zapreti. „Ali ga skrijete?”

Morda v pepel pod štedilnikom, če bi me le slučajno iztaknili.“ Pomolil ji je pištole.

„Dobro, tudi to bom storila. Ne skrbite!“ Nato je zaprla omaro, stopila k svojemu kovčku, položila orožje med perilo in se vrnila v kuhinjo.

„Mami, nobene živčnosti, nobenih besed, tudi če pridejo. Z njimi bom sama uredila. Nič ne bodo preiskovali. Samo to vaju prosim, ne bodita vznemirjeni. K štedilniku stopi, mami, in pripravljaj večerjo! Jaz pa bom likala!“

Kmalu so težki koraki okovanih škornjev napolnili vežo. Nekdo je surovo potrkal po vratih in v kuhinjo je z naperjeno brzostrelko stopil nemški podoficir in z njim agent v civilu, dva vojaka pa sta obstala pri vratih.

Pregledali bomo stanovanje,“ je surovo izustil podoficir z boksarskim nosom in belimi obrvmi pod zelenim šlemom. Z vnemo, kot bi si izbral priležnico za sto frankov, je pasel oči po obeh dekletih, ki sta bili do nenadnih obiskovalcev povsem brezbržni.

„Zakaj, gospod podoficir, in po čigavem povelju,“ ga je z vpludnim smehljajem ustavila Ana in izzivalno vrgla na hrbet razčesane lase.

Nemec jo je debelo in neverno pogledal in zdaj že nekoliko vljudneje in obotavljajoče pojasnil: „Iščemo atentatorje. Zatekli so se v to ulico.“

„Atentatorje?“ se je začudila Ana. „K nam jih gotovo ne bo, gospod podoficir. In če vam to ne zadostuje, izvolite pogledati to legitimacijo zavoljo mirne vesti.“

Vzela je svojo torbico, ki si jo je že prej prinesla iz sobe, jo počasi odprla in vzela iz nje majhno, usnjeno izkaznico in mu jo dala v roke. Ko je Nemec uzrl štampiljko nemškega štaba, je udaril s petami in velika usta so se mu razlezla v zadovoljen nasmeh, avtomat pa se mu je povsili navzdol.

(Se nadaljuje)

ED LASV

SMOKING

Oliver je sedel v svojem tesnem kiosku ob vhodu v hotel in gledal v prazno, ne da bi sploh o čem razmišljal.

Casniki, cigarete, razglednice in drugi drobni predmeti so bili njegovo malo kraljestvo v svetu tujcev iz hotela.

Nenadoma je zazvonil telefon pod njegovo prodajno mizo. S samodejno krenjo je dvignil slušalko.

— Si ti, Oliver?? Prinesi prazen kovček v oddelek za prtljago! — se je javil Patrickov glas.

Patrick je bil šef strežbe v hotelu in Oliver je vzdrževal z njim dobre zveze.

— Zakaj naj prinesem prazen kovček? — je vprašal.

— Pridi takoj! — je energično dejal Patrick. Oliver je razumel, da gre za nekaj, o čemer se ne da govoriti po telefonu.

Patrick ga je pričakal z novim smokingom v rokah:

— Ta suknjič ti bo imenitno pristajal... — je rekel, hlače so sicer malo dolge, pa se bodo dale skrajšati. Vzemil!

Oliver je delal sedem dni v tednu in je vsak dan presedel po štirinajst ur v kiosku. Šel si je s prsti skozi lase.

— A čemu mi bo smoking? — je vprašal.

— Nov je in zastoj! — se je razjezil Patrick. — Vzemil ga in spravi se od tod!

Oliver je pazljivo zavil smoking in hlače in se obrnil k Patricku:

— Kje si to vzel?

Patrick je stopil bliže Oliverju in mu pošepetal:

— Gosta v sobi 1625 je ponoči zadela kap.

Včasih se zgodi, toda zelo redko, da umre gost, ki se je sam nastanil v hotelu. Takrat se tisti, ki delajo v tem delu hotela, navadno potrudijo, da pridejo na kraj dogodka še pred ravnateljem in si kaj prilastijo. Patrick je bil strokovnjak za take hitre akcije.

— Nisem poznal gosta iz sobe 1625... — je zamrmral Oliver.

Ko je obesil smoking v omaro, se je Oliver vrnil na svoje mesto. Okoli poldneva je prišel zdravnik. Nato je ravnatelj poslal sobarico, da zbere ostale predmete pokojnega gosta. Za zaveso je našla revolver. To je ravnatelj še posebej vznemirilo. Sledila bo policijska preiskava, in to je slaba reklama za hotel. Če bi bil prej vedel za revolver, Oliver gotovo ne bi bil ničesar vzel iz tujčeve sobe.

„Je bilo prav, da sem vzel smoking?“ je razmišljal, ko je zvečer prišel domov. „Potreboval bom dosti denarja, da si ga bom dal prenarediti. A potem? Čemu mi bo smoking? To je obleka mrtvega človeka. Najbolje bo, da ga prodam za nekaj dolarjev.“

Naslednjega dne je policaj obvestil ravnatelja, da so indentificirali gosta iz sobe 1625. Bil je nepomemben pripadnik podzemlja z imenom Harry Turner.

V nedeljo je imel Oliver nekaj več prostega časa. Popoldne ob dveh je zaprl kiosk. Ko je v hotelski kuhinji nekaj pojedel, se je odpravil domov, da si odpočije in prelista časnike.

Ko je obešal hlače v omaro, je opazil smoking. Ponovno ga je pričel pregledovati. Bil je nekako preveč trd... Zakaj? Pomislil je, da bi to mogla biti kri... S temi gangsterji človek nikoli ne pride na čisto.

Držec smoking v rokah, se je usedel in pričel razmišljati. V nekem trenutku je že sklenil, da ga bo zavrgel. Zakaj je skoraj nov smoking tako trd?

Kakšno podlogo ima? Preden ga bo zavrgel, mora razvozlati to uganko. Vzel je staro rezilo brivskega aparata. Z ostro britvico je počasi odparal podlogo.

Prvo, kar je našel pod podlogo, je bil ček. Gledal ga je in roke so mu drhtele. Na čeku je pisalo: tisoč dolarjev. Nadaljeval je preiskovanje podloge in tkanine. Bil je presenečen. Čez nekaj minut je ležal pred njim kup čekov — točno petdeset. Petdeset čekov po tisoč dolarjev — petdeset tisoč dolarjev...

Trdil se je, da bi ostal miren. Ta

mi mogli pomagati, da rešim problem...

— No, povejte!

— Odgovorite mi samo z da ali ne.

— Govorite!

— Imam ček za tisoč dolarjev, ki ga ne bi želel menjati na banki, med drugim tudi zavoljo davkov. Prodal bi ga za petsto dolarjev v manjših bankovcih. Ali bi mi mogli pomagati? Ček je popolnoma v redu.

— Hotel bi videti bedaka, ki bi skušal ponarejati čke za tisoč dolarjev — se je nasmehnil Jimmy.

— Imate ček pri sebi?

— Nimam ga, toda mogel bi ga prinesiti. Ali ga boste vnovčili?

— Da, dal vam bom petsto dolarjev.

— Zares?

— Da, samo nikomur besedice o tem. Razumete?

Oliver se je popraskal po vratu.

— Jimmy, petdeset takih čekov imam. Ne bi mogli vsega naenkrat?

Jimmy ga je pogledal z velikimi očmi. Oliver tega ni opazil.

— Dal vam bom petindvajset tisoč...

— Da, Jimmy, ostanek je za vas...

— Toda taka transakcija zahteva vsaj nekaj dni. Povrnili se bom k temu. Prišel bom k vam, da kupim časnike, in vam povedal, kako stojte stvari. Ne smete več prihajati v moj bar. Ste komu povedali, da me boste obiskali?

— Ne, saj nisem neumen.

— Niti svoji ženi?

Svarilo

Moja mama kara me:
— Čuj me, hčerka mila,
kaj oblačiš venomer
tista mini krila?

Ti kolena in še več
vedno kažeš rada,
da ni mladib nič več sram,
to mi ne dopada.

Hčer sosedovo poglej!
Ni po grešni modi:
dolgih kril, zapetih bluz,
v nizkih petah hodi!

Resna je in moški svet
je prav nič ne briga,
ko po cesti gre, nikdar
z boki ne pomiga.

Moja mama dan na dan
mi s svarili streže;
njen pouk pa, saj veste,
prav nič ne zaleže.

Jaz pa vem: narava ni
punci dosti dala;
spredaj nič in zadaj nič,
kaj bi le kazala!

v gotovino, se mora povezati s sumljivimi ljudmi.

Nekaj časa je razmišljal o tem, da bi odpotoval v Miami ali Las Vegas. Upal je, da bo tam kot tujec lažje premenjal čke v dolarje...

Nato se je spomnil na Jimmyja, lastnika enega od barov v isti ulici. Včasih se je ustavil pred hotelom, da kupi časnike. Bil je vedno eleganten in vozil se je v dragih avtomobilih. Vsi so vedeli, da vzdržuje tajno igralnico. Morda bi mu on mogel pomagati.

Dva meseca po smrti človeka iz sobe 1625 se je Oliver odločil. Nekega večera se je pojavil v Jimmyjevem baru. Naročil je pivo in izkoristil trenutek, ko je bil Jimmy sam.

— Poslušajte Jimmy... Morda bi

Nagla diagnoza

Ženska je prišla k zdravniku:
„Prosim vas, gospod doktor, preglejte me temeljito in ugotovite, kaj mi manjka!“

Zdravnik je dejal: „Če hočem to ugotoviti, mi ni potrebno pregledati vas. Predvsem...!“

„Predvsem...!“

„Predvsem ste preveč debeli!“

„Kako, prosim...!“

„Drugič, klobuk, ki ga nosite, vas dela deset let starejšo, kot ste v resnici.“

„Le kaj si dovolite...!“

„Tretjič, prav nič vam ne pomaga, da se ličite kot bi imeli dvajset let — vseeno se vam vidijo gube na obrazu!“

„Oprostite, toda vi si preveč dovoljujete...!“

„In četrtič, imate pokvarjene oči in nujno so vam potrebna očala!“

„Jaz... pa očala!“

„Točno,“ je dejal zdravnik. „Sicer bi lahko na moji tablici pred vrati prečitati da sem veterinar.“

Za dobro voljo

Pariški literati so obiskali slavno pisateljico Colette. Razvila se je vnetja debata. Med drugim so obsojali negalanost sodobnih moških. Tedaj je rekla hišna gospodinja s prizanesljivim smehljajem: „Ne vem, kaj boste! Saj je vendar še mnogo kavalirjev. Moj mož mi na primer vedno odpre vrata, če moram nesti vedro s smetmi na dvorišče!“

•

„Tako lahko vprašanje, pa ne znaš odgovoriti.“

„Prosim, gospod učitelj, vprašanje je že lahko, toda odgovor je težak!“

Mesec slovenske knjige

- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 1.—

— Emile Zola: **NAPAD NA MLIN**, 54 str., br.

— Krleža: **BITKA PRI BISTRICI LESNI**, 50 str., br.

— **BOJ SADMIM ŠKODLIVCEM**, 92 str., br.

— **MARTIN KRPAN**, 16 str., br.

— **MAKSIM GORKI**, 72 str., br.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 2.—

■ Dr. Mirko Černič: **SLOVENSKA ZDRAVSTVENA BESEDA**, 160 str., br.

■ Julija Bračič: **GRAŠČINSKI STRADARIJI**, 176 str., br.

■ Voltaire: **ZADIG**, 108 str., br.

■ Vjenceslav Novak: **SOCIALNE PODOBE**, 154 str., br.

■ **GOSPODINJSKI NASVETI**, 112 str., br.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 3.—

— Alojzij Remec: **VELIKI PUNT**, 158 str., br.

— Fran Roš: **JURETOVO POTOVANJE IN ŠE KAJ**, 92 str., br.

— Ivan Bratko: **S POTI PO EVROPSKEM ZAPADU**, 96 str., br.

— Ivan Tavčar: **V ZALI**, 120 str., br.

— **ZDRAVILNA ZELIŠČA**, 62 str., br.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 4.—

■ F. Bublejnikov: **PLANET — ZEMLJA**, 106 str., br.

■ Josip Korban: **KRALJA STA RAZVESELILA**, 130 str., kart.

■ Dr. Anton Debeljak: **TIČISTAN**, 62 str., ilustr., br.

■ Fr. Slokan: **NOVA POVEST O STARI PRAVDI**, 200 str., br.

■ France Bevk: **ISKRA POD PEPELOM**, 126 str., br.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 5.—

— Hans Ruesch: **NA VRHU SVETA**, 150 str., br.

— **ZA KRMILOM**, 170 str., ilustr., br.

— Vladimir Kavčič: **SREČA NE PRIHAJA SAMA**, 174 str., br.

— **STANOVANJE — oprema in ureditev**, 138 str., ilustr., br.

— Dr. Franc Jaklič: **ŠKOF FRIDERIK BARAGA**, 238 str., ilustr., br.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 6.—

■ Ciril Cvetko: **POGLED V GLASBENO UMETNOST**, 126 str., ilustr., br.

■ Rok Arih: **ZIBELKA**, 126 str., ilustr., br.

■ Janko Moder: **IZ ZDRAVIH KORENIN MOČNO DREVO**, 192 str., ilustr., br.

■ A. S. Jakovlev: **ZGODBE IZ MOJEGA ŽIVLJENJA**, 100 str., il., kart.

■ Ivo Čipiko: **PAJKI**, 128 str., kart.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 7.—

— Carlo Goldoni: **KRČMARICA**, 110 str., ilustr., br.

— **MLADOST V BOJU**, 126 str., ilustr., pl.

— Josip Stritar: **KRITIČNI SPISI**, 160 str., br.

— Jordan Jovkov: **ŠIBILI** in druge novele, 240 str., kart.

— Jakob K. Heer: **BERNINSKI KRALJ**, 198 str., br.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 8.—

■ Jan Welzl: **NA ZLATEM SEVERU**, 254 str., kart.

■ Kersnik Janko: **JARA GOSPODA**, 90 str., br.

■ France Bevk: **OTROŠKA LETA**, 94 str., ilustr., kart.

■ Aleksej Tolstoj: **ZLATI KLJUČEK**, 118 str., ilustr., kart.

■ Marija Hamsun: **OTROCI Z DOLGEGA BREGA**, 184 str., ppl.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 10.—

— Pavel Heyse: **STEKLAR IZ MURANA**, 172 str., kart.

— Jože Krivec: **DOM MED GORICAMI**, 204 str., kart.

— Pierre Benoit: **VELIKI JEZ**, 166 str., kart.

— Selma Lagerlöf: **DEKLE Z MOČEVJA**, 164 str., kart.

— Jack London: **PUSTOLOVKA**, 164 str., pl.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 12.—

■ **RAK — BOLEZEN NAŠIH DNI**, 246 str., ilustr., br.

■ John Braine: **PROSTOR V VISOKI DRUŽBI**, 158 str., br.

■ H. G. Wells: **ČASOVNI STROJ**, 92 str., br.

■ Karel Čapek: **NAVADNO ŽIVLJENJE**, 144 str., kart.

■ Rene Bazin: **OSAMLIJENA**, 176 str., kart.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 14.—

— Nino Salvaneschi: **SONCE V SENC**, 184 str., kart.

— Radislav Rudan: **ARGONAVTI**, 210 str., kart.

— R. D. Blackmore: **LORNA DOONE**, 320 str., pl.

— Jean Giono: **HRIB**, 172 str., kart.

— Jože Dular: **LIUDJE OB KRKI**, 206 str., kart.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 16.—

■ F. E. Silanppää: **SILJA**, 220 str., ppl.

■ Jukio Mishner: **KIPENJE MORJA**, 134 str., ppl.

■ Ernst Glaeser: **LETNIK 1902**, 270 str., br.

■ Peter Božič: **IZVEN**, 116 str., br.

■ Maksim Gorki: **OTROŠKA LETA**, 240 str., kart.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 18.—

— Jonathan Swift: **GULLIVERJEVA POTOVANJA**, 330 str., br.

— James Joyce: **UMETNIKOVO MLADOSTNI PORTRET**, 288 str., br.

— Aldous Huxley: **GROTESKNI PLES**, 316 str., br.

— William Faulkner: **SVETLOBA V AVGUSTU**, 444 str., br.

— Ivan A. Gončarov: **OBLOMOV**, 562 str., br.
- VSAKA KNJIGA SAMO ŠIL. 20.—

■ Josip Jurčič: **ZBRANO DELO**, 388 str., pl.

■ Janko Kersnik: **ZBRANO DELO**, IV. knjiga, 348 str., pl.

■ Fran Levstik: **ZBRANO DELO**, II. knjiga, 464 str., pl.

■ Simon Gregorčič: **ZBRANO DELO**, 504 str., pl.

■ Janez Trdina: **ZBRANO DELO**, III. knjiga, 372 str., pl.
- „Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse

Mednarodni velesejem na Dunaju

V dneh od 8. do 15. marca bo na Dunaju tradicionalni mednarodni velesejem, ki bo spet združeval dosežke gospodarskih zmogljivosti Avstrije in številnih tujih držav iz vseh delov sveta. Na letošnjem pomladanskem sejmu, ki ga bo spet odprl zvezni prezident Jonas, bo namreč sodelovalo skupaj 5141 podjetij, od tega 2890 iz Avstrije in 2251 iz inozemstva, in sicer iz 32 držav. Pri tem je značilno, da bodo države članice EFTA predstavljale dobro četrtino inozemske udeležbe, sicer pa bo po številu razstavljalcev — kakor tudi v zadnjih letih — med tujimi državami spet na prvem mestu Zahodna Nemčija, kateri bodo sledile Velika Britanija, Švica, Italija in Francija.

Med avstrijskimi zveznimi deželami bo seveda spet prednjačil Dunaj, vendar bodo tudi drugi predeli Avstrije zelo prepričljivo demonstrirali svoje gospodarske zmogljivosti — kar velja tudi za Koroško — opozarjali na svoje naravne privlačnosti. Kakor lani bo Koroška spet imela kolektivno razstavo, ki jo pripravlja inštitut za gospodarsko pospeševanje pri koroški zbornici obrtnega gospodarstva. Ta razstava bo obsegala 43 koroških podjetij in je pričakovati, da bo tudi letos vzbudila toliko zanimanja, kot ga je bila deležna lani, ko se je Koroška na dunajskem sejmu prvič predstavila v tej obliki.

V okviru letošnje sejemске prireditve bo 25 strokovnih sejmov in več posebnih razstav. Težišče bo nedvomno na sejmu pohištva, ki je bil znatno razširjen; na tem področju se bodo poleg domačih podjetij predstavili tudi številni tuji razstavljalci, med njimi zlasti vzhodnoevropske dežele, ki s svojo proizvodnjo pohištva v zadnjih letih vzbujajo veliko pozornost na vseh sejemskih prireditvah. S tem pa nikakor ni rečeno, da bodo druga področja gospodarstva kakorkoli zapostavljena, saj je znano, da je dunajski velesejem vsako leto velika demonstracija vseh panog gospodarstva. V tem okviru pripada važno mesto tudi kmetijstvu, najrazličnejšim vejam industrije, tehniki, gradbeništvu, obrti itd. Nedvomno pa bo številne obiskovalce (vsakokratni obisk se vrtili okoli 650.000 oseb iz 70 držav) pritegnil tudi sejem iznajdb, pri katerem bodo nove dosežke za gospodarstvo in vsakdanjo rabo predstavljali razstavljalci ne le iz Avstrije, marveč tudi iz Zahodne Nemčije, Jugoslavije, Norveške, Švice, Romunije, Belgije, Češkoslovaške in Portugalske.

RADIO PROGRAM

1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 16.00, 17.00, 18.45, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob nedeljah in praznikih): 6.40 Jutranja opažanja, 6.45 Vesele melodije, 7.20 Jutranja gimnastika, 7.25 Jutranja glasba, 8.05 Jutranja glasba, 9.00 Za prijatelje stare glasbe, 10.05 Komorni koncert, 11.00 Roman v nadaljevanjih, 11.15 Opolodanski koncert, 13.00 Operni koncert, 14.00 Dirigenti, orkestri, solisti, 14.45 Mednarodna gospodarska poročila, 15.00 Več uka, več znanja, 16.03 Stereo-koncert, 18.45 Pregled sporeda.

Sobota, 28. 2.: 6.05 Odkrito povedano — 6.12 Vesele melodije — 9.00 Smeh sodi k olki — 13.00 Srečanje z Avstrijo — 13.30 Tehnični razgled — 13.45 Iz opernega sveta — 14.45 Orkestrski koncert — 16.15 V žarišču — 17.10 Ex libris — 18.00 Evropa poje: Nemčija — 20.00 Portret — 21.30 Vse poti vodijo na Dunaj — 21.45 Večerni koncert — 22.10 Srce sveta — 23.10 Mala nočna glasba.

Nedelja, 1. 3.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Teden dni svetovnih dogodkov — 9.10 Satirična oddaja — 10.00 Maša — 11.00 Iz gledališča — 11.15 Orkestrski koncert — 13.30 Stališča — 15.00 Majstri klasične operete — 15.45 Evropa 70 — 16.30 Državnozbornske volitve — 22.10 Tribuna — 23.10 Glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 2. 3.: 6.05 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 10.05 Komorni koncert — 13.45 Avstrijska pripovedka — 17.10 Mednarodna radijska univerza — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Raziskovalne naloge — 20.00 Orkestrski koncert — 21.30 Čas, v katerem živimo — 23.10 Sodobna glasba.

Torek, 3. 3.: 6.05 Oddaja delavske zbornice — 9.30 Vesele note — 15.45 Krogi, pike, črte — 17.10 Raziskovalci na obisku — 19.30 Kulturno-politične perspektive — 20.00 Za in proti — 21.30 Brez strahu pred glasbo — 22.45 Šanson — 23.20 Studio nove glasbe.

Sreda, 4. 3.: 6.05 Oddaja kmetijske zbornice — 9.30 Vesele note — 13.45 Ob dnevu lirike — 17.10 Uvod v filozofijo naravoslovja — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Ob dnevu lirike — 20.00 Orkestrski koncert — 21.30 Literarna delavnica — 22.10 Demokracija in neposredna demokracija — 23.10 Sodobna glasba.

Četrtek, 5. 3.: 6.05 Oddaja sindikalne zveze — 9.30 Vesele note — 15.45 Krogi, pike, črte — 17.10 Pesniško delo Georga Trakla — 17.30 Raziskovalno delo visokih šol — 19.30 Živa gospodarstva — 20.00 Bodočnost od včeraj — 20.45 Klavirsko delo Roberta Schumanna — 21.15 V žarišču — 22.10 Teologija in družba — 22.30 Kraljica instrumentov — 23.10 London-Pariz-Rim.

Petek, 6. 3.: 6.05 Oddaja združenja industrialcev — 9.30 Klavirsko delo Roberta Schumanna — 13.45 Vesele pripovedke — 17.10 Iz sveta upodobljajočih umetnosti — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Od rude do jekla — 20.00 Radijska igra — 21.15 Komorni koncert — 23.10 Pesem in glasba z Dunaja.

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 6.30, 8.00, 10.00, 13.00, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 5.30 Kmetijska oddaja, 5.40 Jutranja opažanja, 5.45 Pisane jutranje melodije, 6.00 Jutranja gimnastika, 6.45 Deželni razgled, 7.00 Glasbeni mozaik, 7.45 Lokalna poročila, 8.05 Zveneč jutranji pozdrav, 8.15 Obzornik za ženo, 9.00 Šolska oddaja, 10.05 Šolska oddaja, 11.30 Oddaja za podeželje, 11.40 Nasveti za vas, 11.45 Za avtomobiliste, 13.05 Deželni razgled, 13.30 Glasba po kosilu, 14.00 Za ženo, 14.15 Slovenska oddaja, 15.30 Otroška ura, 16.00 Venček melodij, 18.15 Odmev časa, 18.45 Šport, 18.55 Lahko noč otrokom, 19.03 Pregled sporeda, 19.05 Zabeležite si, 19.35 Melodija in ritim, 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 28. 2.: 5.05 Ljudske viže — 7.55 Naš hišni vrt — 10.05 Šolska oddaja — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za zbiralec znamk — 14.00 Zabavni koncert — 15.30 Po željah — 18.00 Vaš konjiček — 18.40 Koroški profili — 19.40 Melodija in ritim — 20.10 Program v arehovi lupini — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 1. 3.: 6.35 Ljudska glasba — 7.40 Podeželjski jutranji pozdrav — 8.05 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Kaj je novega — 9.45 Dunajski zajtrk z glasbo — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Po željah — 16.30 Državnozbornske volitve.

Ponedeljek, 2. 3.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 10.25 Les, surovina za industrijo — 10.40 Zgodovina v glasbi — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Koroški knjižni kotiček — 14.45 Koroško pesništvo — 15.00 Komorna glasba — 16.15 Eva, kje si? — 17.10 Mixed pickles z glasbo — 18.00 Oddaja kmetijske zbornice — 19.15 Ljudje so tako prijetni — 20.10 „Modri nageljni“, radijska igra — 21.30 Ljudska glasba.

Torek, 3. 3.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Človek in oblast na morju — 9.30 Dežela ob Dravi — 10.05 Jutri bom odrasel — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Za mladino — 15.00 Ljudska glasba — 18.00 Oddaja sindikalne zveze — 19.15 In kaj pravite vi? — 20.10 Orke-

TISCHLER

Jahresbeschäftigung, bei bestem Betriebsklima, guten Verdienst und bester Unterkunft nach Innsbruck gesucht. Holzbauwerk Retter, Innsbruck, Schöpfstraße 23a, Tel. 0-52-22/23-3-01.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

1. PROGRAM

Sobota, 28. 2.: 15.45 Za otroke — 16.10 V deželi Lapincev — 17.40 Za družino — 17.05 Seniorski klub — 18.00 Tedenski obzornik — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar — 20.06 Šport — 20.15 D'Artagnan (štirje mušketirji) — 21.25 Šport — 21.55 Čas v sliki — 22.10 Dan, ko je Zemlja obstala, utopični film.

Nedelja, 1. 3.: 14.15 Flipper — 14.40 Kontakt — 15.00 Za zvezdami — 16.00 Državnozbornske volitve, vmes kratka poročila — 22.00 Kriminalna groteska.

Ponedeljek, 2. 3.: 18.00 Znanost aktualno — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Družina Feuerstein — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 FBI: Nevarno prijateljstvo — 21.00 Poštini predal 7000 — 21.10 Zadeva Liebknecht-Luxemburg — 22.50 Čas v sliki.

Torek, 3. 3.: 18.00 Angleščina — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Dogodivščine Chevaliera de Reccija — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Tako zveni na Dunaju — 21.15 Zadeva Liebknecht-Luxemburg — 22.40 Čas v sliki.

Sreda, 4. 3.: 10.00 Kaj morem postati — 10.30 Indijska umetnost — 11.00 Dan, ko je Zemlja obstala — 16.30 Za otroke: Začarani vrt — 17.10 Mala športna abeceda — 17.35 Lassie, zgodba psa — 18.00 Francoščina — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Srečanje z živalmi — 21.00 Svetovno drsalno prvenstvo v Ljubljani.

Četrtek, 5. 3.: 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Slike zveznih dežel: Zgornja Avstrijska — 11.30 Kibernetika: Kaj je informacija — 12.00 Komentar k dogodkom — 18.00 Italijansščina — 18.25 Športni mozaik — 18.50 Policijska kliča — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Tukaj sem, moj oče — 21.45 Čas v sliki — 22.00 Svetovno drsalno prvenstvo.

Petek, 6. 3.: 10.00 Šolska oddaja — 10.25 Zvok iz človeške roke — 11.00 Kriminalni film — 18.00 Zeleni svet — 18.25 Podoba Avstrije — 18.41 Oddaja zvezne gospodarske zbornice — 18.50 Zračni skoki — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Nepojasnjeni kriminalni primeri — 21.15 Deželnozbornske volitve na štajerskem — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Aproba film — 23.15 Nepojasnjeni kriminalni primeri.

2. PROGRAM

Sobota, 28. 2.: 18.00 Pred novim začetkom — 18.30 Deseta zvezna dežela — 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Artisti v cirkuški kupoli — 21.45 Tele-reprize.

Nedelja, 1. 3.: 18.30 Skandinavija — 19.00 Sto let dunajske Opere — 19.30 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Mož, ki je ustrelil Liberty Valance — 21.40 Tele-reprize.

Torek, 3. 3.: 18.30 Šolska oddaja — 19.00 Uvod v eksperimentalno fiziko — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport

strski koncert — 21.35 Lahko se bere tako ali tako.

Sreda, 4. 3.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Majhne dragocenosti — 10.15 Mladina igra za mladino — 11.00 Stare vojaške pesmi — 14.30 Solisti iz Julijske krajine, Koroške in Slovenije — 15.00 Orgle v celovškem Domu glasbe — 16.30 Operetni koncert — 17.10 V dunajski koncertni kavarni — 18.00 Oddaja združenja industrialcev — 19.15 Jezik domovine — 20.10 Radijska igra — 21.00 Brati in razumeti — 21.15 Zveneč filmski obzornik.

Četrtek, 5. 3.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Socialna utopija in zgodovinska uredništva — 9.30 Majhne dragocenosti — 10.05 Šolska oddaja — 10.35 Človek v skupnosti — 11.00 Ljudska glasba Hrvatov in Madžarov na Gradiščanskem — 14.45 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Baročna glasba — 16.15 Umetno blago, vedno aktualno — 17.10 Pariške specialitete — 18.00 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 19.15 Na obisku pri koroških zbora — 20.10 Otok ob Vrbskem jezeru — 21.15 Iz domačega glasbenega ustvarjanja.

Petek, 6. 3.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Gospodarska in socialna vprašanja avtomatizacije — 9.30 Klavirsko delo Roberta Schumanna — 10.25 Učimo se novo pesem — 10.45 Živimo nevarno? — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Vaš konjiček — 14.45 Koroški avtorji: Hans Gigacher — 15.00 Koroški zbora pojejo pesmi iz treh stoletij — 16.15 Žena v kmetijstvu — 16.45 Otroški zbor — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Oddaja delavske zbornice — 19.15 Veselo in zabavno — 20.10 Zveneča alpska dežela — 21.10 Lovska ura — 22.25 Okretnica jugovzhod.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 28. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 1. 3.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 2. 3.: 13.45 Informacije — Za našo vas.

Torek, 3. 3.: 13.45 Informacije — Naša pesem je naša vez — Športni mozaik.

Sreda, 4. 3.: 13.45 Informacije — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

Četrtek, 5. 3.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom.

Petek, 6. 3.: 13.45 Informacije — Ura pesmi — Pokoncilski pogovor.

RADIO LJUBJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.45 Informativna oddaja, 5.30 Danes za vas, 6.00 Jutranja kronika, 7.25 Pregled sporeda, 10.00 Danes dopoldne, 10.15 Pri vas doma, 12.30 Kmetijski nasveti, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Priporočajo vam, 15.00 Dogodki in odmevi, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 19.00 Lahko noč atroci, 19.10 Obvestila, 19.30 Radijski dnevnik, 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 28. 2.: 8.04 Glasbena matineja — 9.05 Ansambel Jožeta Kampača — 9.35 Čez travnike zasnežene — 12.10 Španska glasba — 12.40 S pevci in pihalnim ansamblom Francija Puharja — 14.05 Glasbena pravilica — 14.25 Lahka glasba za razvedrilo — 15.40 Poje sopranistka Božena Ruk-Fočič — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Filmska glasba — 17.45 Jezikovni pogovori — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.45 S knjižnega trga — 19.15 Ansambel Borisa Kovačiča — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Glasba ne pozna

— 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Zadnji trak — 21.15 Turizem po majhnih cenah — 22.15 Tele-reprize.

Sreda, 4. 3.: 18.30 Komentar dogodkov — 19.00 Intervju z zgodovino — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 To je jazz — 21.00 Bronco — 21.50 Tele-reprize.

Petek, 6. 3.: 18.30 Instrumenti tehnike — 19.00 Iz življenja naših žuželk — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Svetovi H. G. Wellsa — 21.15 Pred revolucijo, problemski film — 22.55 Tele-reprize.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 28. 2.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Za prosvetne delavce — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.30 Obzornik — 17.35 Po domače — 18.05 Ivan Tavčar: 4000, igra — 19.15 Mozaik — 19.20 S kamero po svetu — 20.00 Dnevnik — 20.35 Zabavna oddaja — 21.05 Festival zabavnih melodij — 22.05 Rezervirano za smeh — 22.20 Destry — 23.10 Kažipot — 23.30 Poročila.

Nedelja, 1. 3.: 9.00 Madžarski pregled — 9.30 Po domače — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Mozaik — 10.50 Otroška matineja — 11.30 Kažipot — 15.55 Boks za „Zlati ring“, reportaža — 17.25 Zimske igre pionirjev — 18.05 Čakaj, da posije sonce, Nelly, ameriški film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Naše malo mesto — 21.20 Videofon — 21.35 Športni pregled — 22.10 Dnevnik.

Ponedeljek, 2. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 16.45 Madžarski pregled — 17.50 Snežna kraljica — 18.05 Zlepljena basen — 18.15 Obzornik — 18.30 Po sledih napredka — 19.00 Mozaik — 19.05 Vaš šlager sezone — 20.00 Dnevnik — 20.35 Stroj, drama.

Torek, 3. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 17.15 Humor v glasbi — 18.10 Obzornik — 18.25 Top-pops — 18.55 Mozaik — 19.00 Svetovno drsalno prvenstvo — 20.00 Dnevnik — 20.35 Ure obupa, ameriški film — 22.25 Narodna glasba v koncertni dvorani — 23.20 Poročila.

Sreda, 4. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 16.25 Madžarski pregled — 17.30 Obzornik — 17.35 Oddaja za italijansko manjšino — 18.00 Nogomet — 20.00 Dnevnik — 20.35 Svetovno drsalno prvenstvo — 22.30 Jazz — 22.55 Poročila.

Četrtek, 5. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.45 Madžarski pregled — 17.45 Veseli tobogan — 18.15 Obzornik — 18.30 Zgodbe s popotovanj — 19.00 Mozaik — 19.05 Enkrat v tednu — 19.20 Humoristična oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.35 Svetovno drsalno prvenstvo — 22.30 Preudarne poroke — 23.20 Poročila.

Petek, 6. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.45 Madžarski pregled — 17.45 David Copperfield — 18.15 Obzornik — 18.30 Jazz portret — 19.00 Mozaik — 19.05 V središču pozornosti — 20.00 Dnevnik — 20.35 Svetovno drsalno prvenstvo — 22.30 Malo jaz, malo ti, quiz — 23.45 Poročila.

Skoki za Ziljski pokal v Zahomcu

Minulo nedeljo so na 60-metrski skakalnici v Zahomcu izvedli tradicionalne tekme v smučarskih skokih za Ziljski pokal. Kljub doslej najslabši udeležbi tekmovalcev — bilo jih je samo 13 — so gledalci bili deležni lepe tekme, saj so videli nov rekordni skok na tej skakalnici, ki ga je s 57 metri postavil domačin Hanzi Millonig in s tem za en meter preskočil dosedanj rekord Baldura Prelmla.

Slaba udeležba s strani domačih športnih klubov je pravzaprav pričala tudi o ljubo-sumnosti zaradi kvalitete premoči zahomskih skakalcev, ki v tem pogledu pomenijo najmočnejše središče naraščaja v celi Avstriji. Po drugi strani pa je bil tudi termin zelo ponesrečen, ker so ga prireditelji morali preložiti s 25. januarja na 22. februar. Tega dne pa so bile številne druge tekme, ne glede na svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah. Tudi iz Slovenije tokrat ni bilo močne udeležbe, ker so prav na ta dan imeli mladinsko državno prvenstvo v skokih. Tako je celotna tekma pravzaprav bila tekma med domačimi skakalci.

Hanzi Millonig je že v poskusnem skoku dosegel 57 metrov, kar je potrdil tudi v konkurenci in s tem postal novi rekord skakalnice; kot najboljši skakalec dneva je zmagal tudi v skupini mladina II. Janko Zwitter je s svojim slogom brez dvoma bil favorit tekme. Svoje izglede na prvo mesto pa je pokopal s padcem v drugem skoku.

Pri mladincih I je zasedel prvo mesto Karol Schnabl, medtem ko je pri juniorjih bil prvi Hanzi Schnabl, drugi pa Jugoslovani Bojan Bogotaj. V skupini članov pa je zasedel prvo mesto Harald Winkler.

meja — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 1. 3.: 6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.40 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanja v studiu 14 — 10.05 Še pomnilo, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Ansambel Boruta Lesjaka — 14.05 Po domače — 14.30 Humoreska tedna — 14.50 Z novimi ansambli domačih napevov — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Opera glasba — 17.30 Radijska igra — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavno glasbena oddaja — 22.15 Plesna glasba — 22.40 Zabavni zvoki iz studija Zagreb — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 2. 3.: 8.04 Glasbena matineja z Beethovnom — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Cicibanov svet — 9.45 Ansambel Weekend — 12.10 Praški simfonični orkester igra suito iz baleta „Trnjulčica“ — 12.40 Koncert pihalnih orkestro — 14.05 Norveški radijski orkester — 14.35 Voščila — 15.40 Poje zbor „Slava Klavara“ iz Maribora — 17.05 Operni koncert — 18.35 Mladinska oddaja — 19.15 Ansambel Rudija Bardorferja — 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.15 Zabavni zvoki iz studija Beograd.

Torek, 3. 3.: 8.04 Opera matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 S pianistom Silvom Šlinglom — 9.45 Slovenske narodne poje pevci zabavne glasbe — 12.10 Iz slovenske glasbe — 12.04 Od vasi do vasi — 14.05 Glasbena udeleževanje mladih — 14.25 Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Mladinska oddaja — 15.40 Iz Mozartove opere „Don Juan“ — 17.05 Beethovnova dela v izvedbah domačih umetnikov — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.15 Ansambel bratov Avenik — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 „Aleksandrova bitka“, radijska igra — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.15 Zabavni zvoki iz studija Zagreb — 23.40 Godala za lahko noč.

Sreda, 4. 3.: 8.04 Glasbena matineja — 9.05 Red in nered — 9.25 Iz glasbenih šol — 9.45 Ansambel Majmira Sepeta — 12.10 Iz Kozinove opere „Ekvinokcij“ — 12.40 Slovenske narodne za solo, zbor in orkester — 14.05 Koncert za oddih — 14.35 Voščila — 15.40 Odskočna deska — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Rad imam glasbo — 18.40 Naš razgovor — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Ti in opera — 22.15 Japonski jazz — 23.15 Zabavni zvoki iz studija Beograd — 23.40 Plesna glasba.

Četrtek, 5. 3.: 8.04 Glasbena matineja s Paganinijem in Lisztom — 9.05 Od impresionizma do moderne — 9.35 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 12.10 Iz zakladnice Vivaldijevih koncertov — 12.40 Čez polja in potoke — 14.05 Pesem iz mladih dni — 14.25 Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Mehurčki — 15.40 Skladbe Srečka Koporca in Alojza Srebotnjaka izvaja Komorni zbor RTV Ljubljana — 17.05 Glasbena popoldne — 18.15 Morda vam bo všeč — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.15 Ljubljanski jazz ansambel — 20.00 Četrtno večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 22.15 Iz domačih simfonične literature — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Lepe melodije.

Petek, 6. 3.: 8.04 Opera matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.45 Vojvodinske narodne pesmi — 12.10 Lahka koncertna glasba — 12.40 Pojsta kvartet Savski val in Stari ljubljanci — 14.05 Z izvajalci skladb za mladino — 14.35 Voščila — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Praški radijski simfonični orkester izvaja baletno glasbo — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Rad imam glasbo — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.15 Ansambel Beneški fantje